

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2012

národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení
a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2012

Obsah

1	Základní údaje	5
2	Slovo ředitele	7
3	Management NÚV	9
4	Úvod	13
5	Ekonomicko-administrativní údaje	17
6	Cíle a obsah počátečního vzdělávání	25
7	Rovný přístup ke vzdělávání	39
8	Další vzdělávání – uznávání výsledků učení, prostupnost vzdělávacích cest	43
9	Sociální partnerství a vazby na trh práce	51
10	Kvalita ve vzdělávání	57
11	Školské a školní poradenské služby, rovné příležitosti	63
12	Analýzy trhu práce	73
13	Kariérové poradenství	77
14	Mezinárodní spolupráce a evropské aktivity	81
15	Informační a jiné aktivity	89

Základní údaje

školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

Právní forma

Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků je přímo řízenou organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Ústav byl zřízen k 1. 7. 2011 sloučením Národního ústavu odborného vzdělávání s Výzkumným ústavem pedagogickým a Institutem pedagogicko-psychologického poradenství.

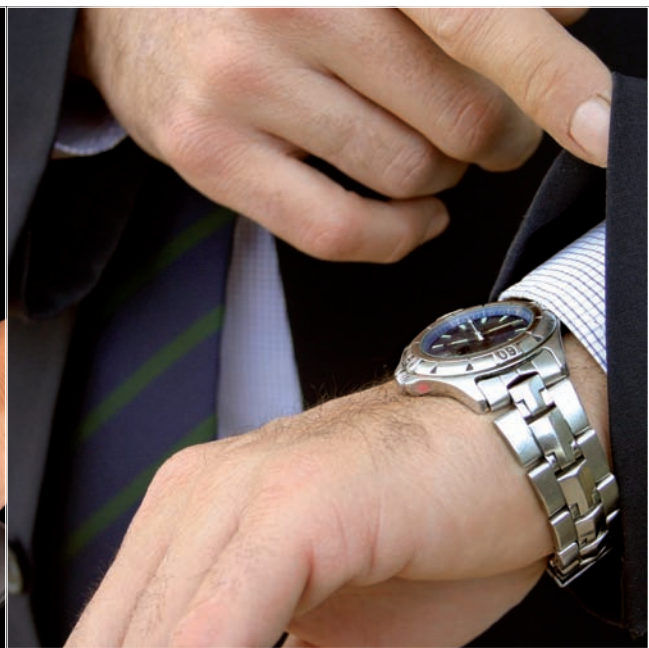
Poslání

Základním posláním Národního ústavu pro vzdělávání, školského poradenského zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále NÚV) je všestranně pomáhat rozvoji všeobecného, odborného, jazykového i uměleckého vzdělávání.

Rozhodujícím rámcem pro činnost NÚV je členství České republiky v Evropské unii a výchozími dokumenty jsou Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (Bílá kniha) z roku 2000 a Strategie celoživotního učení v ČR schválená v roce 2007.

Kontakt

Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10
telefon: 274 022 111 fax: 274 863 380
e-mail: sekretariat@nuv.cz
webové stránky: www.nuv.cz
(DIČ)IČ: (010-)00022179

Slovo ředitele

Milé kolegyně, vážení kolegové,

Výroční zpráva je pro nás ohlédnutím za rokem 2012. Zamýšlíme se nad tím, co jsme udělali dobře, i nad tím, co se nám nepodařilo k naší plné spokojenosti. Analyzujeme a hodnotíme jednotlivé oblasti činnosti NÚV poměrně podrobně, jde o ucelený přehled všech našich aktivit, proto se chci v následujících řádcích zabývat děním v NÚV z pohledu jeho ředitele.

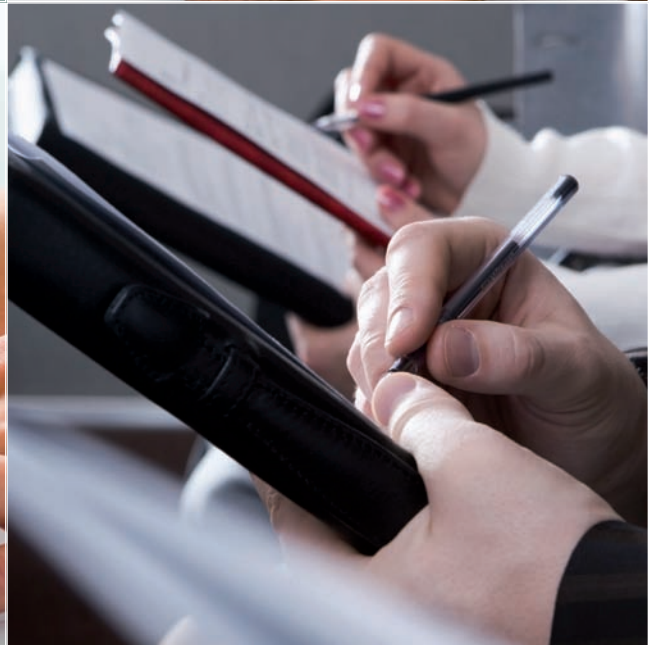
Víte stejně dobře jako já, že rok 2012 byl prvním rokem, kdy společně pod jednou střechou začali pracovat lidé ze tří, dříve samostatných OPŘO. Hodnotíme rok, ve kterém pro mnohé z vás nastala nová situace, začali jste pracovat v novém prostředí a mnohdy s novými spolupracovníky. V rámci nového organizačního řádu a obsahového zaměření jednotlivých oddělení byl nastaven i nový systém řízení NÚV. Byl jsem velmi potěšen Vaší iniciativou, na jejímž základě byla dodatečně do systému řízení zařazena jedenkrát za měsíc porada širšího vedení, která umožňuje společná setkání vedoucích oddělení jednotlivých sekcí a podporuje vzájemnou informovanost o řešené problematice. Takováto pracovní setkání umožňují vedoucím oddělení získat ucelený přehled o dění v ústavu a chápat ho ve všech souvislostech. Rok 2012 byl rokem, kdy jsem si musel ověřit a potvrdit, zda je transformovaný NÚV schopný plnohodnotně fungovat v nových podmínkách. Domnívám se, že jsme společně vytvořili dostatečně silnou základnu k jeho dalšímu rozvoji. Osobně se domnívám, že příprava sloučení tří OPŘO v průběhu celého roku 2011 byla natolik kvalitní, že dokázala řadu potencionálních problémů eliminovat a umožnila všem zaměstnancům pracovat v odpovídajícím prostředí.

Vážené kolegyně, vážení kolegové a vy všichni, kteří budete číst následující stránky. Máte v ruce ucelený přehled o činnosti a výstupech Národního ústavu pro vzdělávání. Stali jsme se ústavem odpovědným za obsahovou tvorbu kurikula od mateřských škol až po vyšší odborné školy, řídíme 11 IPn projektů, které řeší uznávání výsledků učení, prostupnost vzdělávacích cest, trh práce, sociální partnerství a kvalitu vzdělávání. Analyzujeme trh práce, řešíme kariérové poradenství a školské a školní poradenské služby, rozvíjíme mezinárodní spolupráci.

Závěrem přeji všem našim kmenovým i externím zaměstnancům, aby se nám práce dařila, aby byla ku prospěchu celému našemu školství. Osobně se budu snažit vytvořit vám pro práci ty nejlepší podmínky.

Mgr. Václav Hořejší
ředitel Národního ústavu pro vzdělávání

Management NÚV

Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, byl zřízen k 1. 7. 2011 na základě dosavadního Národního ústavu odborného vzdělávání. K němu byl přičleněn Výzkumný ústav pedagogický a Institut pedagogicko-psychologického poradenství. Všechny tři organizace se staly divizemi Národního ústavu pro vzdělávání. Od 1. 1. 2012 byla stanovena nová organizační struktura, v rámci které původní 3 divize zanikly.

Václav Hořejší, ředitel, vystudoval Pedagogickou fakultu v Ústí nad Labem, obor zeměpis – tělesná výchova. Od konce 70. let 20. století pracoval v 11. základní škole v Mostě, postupně působil ve funkci učitele a zástupce ředitele. V letech 1988 až 1994 byl ředitelem 16. základní školy v Mostě. V 90. letech 20. století se zabýval také právní subjektivitou škol a napsal na toto téma dvě publikace. Zároveň se začal věnovat otázkám sportovního školství a od roku 1994 se stal jednatelem a ředitelem Sportovní soukromé ZŠ v Litvínově. V letech 2004 až 2010 zastával funkci generálního manažera HC Chemopetrol Litvínov, a.s.. V roce 2010 se stal ředitelem a místopředsedou představenstva akciové společnosti Střední soukromé školy Educhem a poté ředitelem akciové společnosti BK Mladá Boleslav. V roce 2011 působil až do svého nástupu v NÚV jako jednatel Sportovní soukromé školy v Litvínově.

Helena Úlovcová, náměstkyně a statutární zástupkyně ředitele, absolvovala Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, postgraduální studium sociologie dokončila na téže fakultě. V NÚV je zaměstnána od roku 1993. Zabývá se především problematikou kvalifikací, dalšího vzdělávání, procesů uznávání výsledků předchozího učení a informační podporou služeb kariérového poradenství. Spolupracovala na projektech PHARE orientovaných na uplatnění absolventů škol, projektech OECD Review of Policies for Information, Guidance and Counselling (2002 – 2003) a OECD VET Review: Learning for Jobs, části zaměřené na kariérové oradenství a vzdělávání na odborných školách. V letech 2004-09 byla spoluředitelkou projektu MPSV Nerovnosti v šancích na vzdělání: jejich roz-sah, zdroje, sociální a ekonomické důsledky, strategie řešení. Podílil se na řízení projektu VIP Kariéra II – Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy a UNIV 3 (Uznávání neformálního a informálního vzdělávání – podpora procesů uznávání). Náměstkyní ředitele NÚV je od roku 2002, v transformovaném ústavu vede Sekci pro další vzdělávání, kvalifikace a rovné příležitosti ve vzdělávání. Od roku 2004 je členkou řídicího výboru ETF (The ETF – European Training Foundation) v Turíně, od roku 2005 zastupuje ČR na poradách vrchních ředitelů pro odborné vzdělávání (DGV) členských zemí EU.

Jitka Pohanková, náměstkyně ředitele, absolventka strojí fakulty ČVUT, obor technologie obrábění. Pracovala krátce jako výzkumná pracovnice, od roku 1984 působila nejprve jako učitelka a později zástupkyně ředitele na Střední odborné škole v Praze 3. Od roku 2004 pracovala v Ústavu pro informace ve vzdělávání, kde se jako ředitelka divize Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání podílela na přípravě nové maturitní zkoušky. Náměstkyní ředitele NÚV je od roku 2005, nyní je zároveň vedoucí sekce pro kurikulum, všeobecné a odborné vzdělávání. Jako národní koordinátorka vedla v letech 2007–2009 realizaci projektu OECD VET Review: Learning for Jobs zaměřenou na přezkumy odborného vzdělávání ve vybraných zemích OECD. Od roku 2008 se aktivně podílí na zavádění evropského rámce kvalifikací pro celoživotní učení. Od roku 2010 je členkou řídicího výboru pro podporu zajišťování kvality odborného vzdělávání evropské sítě EQAVET.

Jiří Janeček, náměstek ředitele, absolvoval Fakultu podnikohospodářskou Vysoké školy ekonomické v Praze, obor ekonomika dopravy a spojů. Pracoval jako samostatný úvěrář Investiční a poštovní banky, a. s. Poté byl zaměstnán jako náměstek ředitele pro ekonomiku Fakultní Thomayerovy nemocnice. Absolvoval kurz Organization and Financing of Health Care Systems Certificate University of Pittsburgh. Jako vedoucí obchodního oddělení pracoval v Union bance, a. s. Od roku 1998 řídil jako ekonomický náměstek stavební divizi Automatizace železniční dopravy Praha, s. r. o. Náměstkem ředitele NÚV a vedoucím ekonomické sekce je od roku 2001.

Úvod

Posláním Národního ústavu pro vzdělávání, školského poradenského zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV) je všestranně pomáhat rozvoji všeobecného, odborného, uměleckého a jazykového vzdělávání a podporovat školy v oblasti pedagogicko-psychologického, výchovného a kariérového poradenství a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. To vše s důrazem na celoživotní učení a spolupráci s EU.

NÚV vznikl 1. července 2011 sloučením Národního ústavu odborného vzdělávání (NÚOV), Výzkumného ústavu pedagogického v Praze (VÚP) a Institutu pedagogicko-psychologického poradenství ČR (IPPP ČR). Jeho historie sahá až do roku 1945, kdy vzniknul Výzkumný ústav pedagogický Jana Amose Komenského v Praze. Základ pro pozdější Národní ústav odborného vzdělávání byl položen v roce 1950 vznikem Studijního a informačního střediska pro hospodářské nauky odborných škol, jehož cílem byla podpora výuky na ekonomických a dalších odborných školách. Nejmladší z původně samostatných organizací, Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, zahájila svoji činnost v roce 1994.

připravuje vzdělávací dokumenty s celostátní platností (rámcové vzdělávací programy) pro počáteční vzdělávání a poskytuje v této oblasti metodický, konzultační a poradenský servis. Dosud byly vydány rámcové vzdělávací programy pro předškolní vzdělávání, základní vzdělávání (včetně programu pro základní školu speciální), pro 279 oborů středního vzdělávání včetně konzervatoří, pro jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky a pro základní umělecké školy. Školám organizace pomáhá s vytvářením vlastních vzdělávacích programů na základě RVP i s jejich zaváděním do výuky.

věnuje se i pedagogicko-psychologickému poradenství a primární prevenci rizikového chování a snaží se přispívat ke zlepšení systému těchto služeb.

věnuje se také dalšímu (celoživotnímu) vzdělávání pro dospělé, čímž přispívá k důslednému naplňování Strategie celoživotního učení ČR a úkolů, které z tohoto dokumentu vyplývají. Rozvoji dalšího vzdělávání významně napomáhá projektová činnost NÚV, díky níž se daří zapojovat střední odborné školy do realizace dalšího vzdělávání, koordinovat komunikaci mezi orgány státní správy (MŠMT, MPSV), školami a sociálními partnery a zkvalitňovat systém rekvalifikací prostřednictvím podpory a rozšiřování procesu uznávání výsledků předchozího učení a modernizací procesu akreditací.

sleduje vývoj vzdělanosti a oborové struktury žáků ve středním a vyšším odborném vzdělávání, uplatnění absolventů škol na trhu práce, jejich nezaměstnanost, zda pracují ve svém oboru, co je vede ke zvyšování kvalifikace či jak jsou úspěšní v terciárním vzdělávání. Zjišťuje také, jaké nároky kladou zaměstnavatelé na absolventy škol a jaké změny ve výuce by mohly zlepšit jejich postavení. Tyto informace jsou přístupné široké veřejnosti v Informačním systému o uplatnění absolventů škol na trhu práce (www.infoabsolvent.cz). NÚV informuje rovněž o struktuře zaměstnanosti v jednotlivých krajích a zveřejňuje přehledy o nezaměstnanosti absolventů škol v daných regionech. Informace týkající se regionů slouží převážně pracovníkům MŠMT a krajských úřadů při jejich práci na přípravě či revizi dlouhodobých záměrů.

velká pozornost se soustřeďuje také na kariérové poradenství. Podpora kariérového poradenství se odehrává formou metodické, informační a vzdělávací podpory výchovných – kariérových poradců na školách a zároveň je v NÚV poskytováno i přímé kariérové poradenství zájemcům o počáteční i další vzdělávání, a to zejména v rámci Centra kariérového poradenství založeného při NÚV v roce 2001.

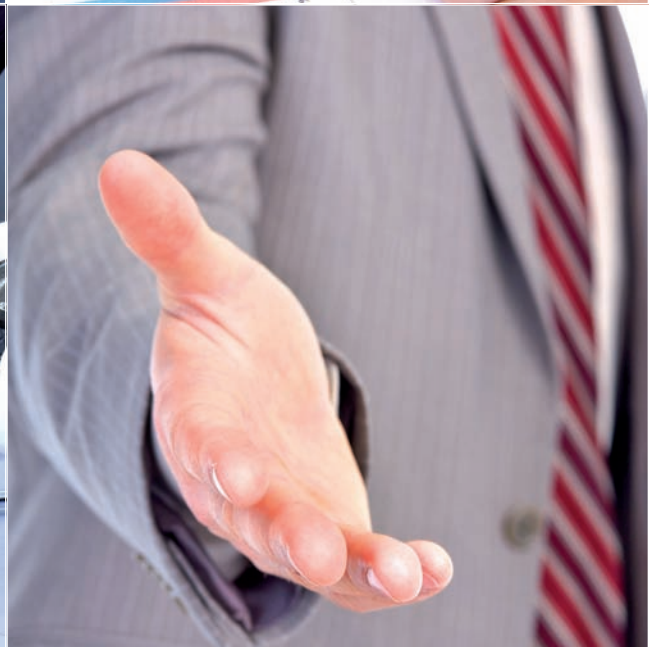
od roku 2005 je součástí instituce také Národní centrum Europass (NCE ČR), které pomáhá občanům získat mezinárodně platné doklady o vzdělání, osobních kompetencích, jazykových dovednostech, odborné kvalifikaci a pracovních zkušenostech. Pro veřejnost je otevřeno klientské centrum NCE ČR, kde mohou zájemci získat informace, dokumenty Europass a kam se mohou obrátit o pomoc s jejich vyplněním.

rovní ústav o vzdělávání

řízení a zařízení pro gogických pracovníků

na poli mezinárodních aktivit je NÚV činný například v poradním sboru při Evropské komisi pro hodnocení kvality odborného vzdělávání (ACVT), věnuje se propagaci Evropského rámce kvalifikací (EQF) a tvorbě Národního kvalifikačního rámce, podílí se na vypracování podmínek Evropského systému kreditů v odborném vzdělávání (ECVET) a jeho uplatnění v ČR a spolupracuje na evropské síti pro zvyšování kvality odborného vzdělávání (EQA VET).

stará se také o kvalitu poskytovaného vzdělání i absolventů například tím, že zavádí novou závěrečnou zkoušku (NZZ) pro žáky učebních oborů. Jejím cílem je sjednotit výstupní znalosti absolventů ve všech školách vyučujících daný obor, zajistit určitý standard jednotlivých oborů a pomoci ke zvýšení kvality odborného vzdělávání. Podstatným rysem NZZ je také zapojení zaměstnavatelů do přípravy jednotných zadání závěrečných zkoušek zejména z toho důvodu, aby zadání odpovídala jejich potřebám a požadavkům. V rámci projektu ESF se NÚV věnoval také podpoře autoevaluačních procesů ve školách s cílem zajistit trvalé zvyšování kvality práce škol.

Ekonomicko-administrativní údaje

Základní údaje o hospodaření organizace

Ukazatel	2010	2011	2012
Počet zaměstnanců	178,197	220,727	255,55
Celkem včetně projektů ESF	177,864	220,727	255,55
V jiné činnosti	0,333	0	0
Výnosy a náklady celkem včetně projektů ESF (v tis. Kč)			
Výnosy celkem	219 679,00	409 532,70	591 387,46
Náklady celkem	219 128,00	407 808,30	591 171,23
Hospodářský výsledek	551,00	1 724,40	216,23
Hlavní činnost celkem včetně projektů ESF (v tis. Kč)			
Výnosy	218 081,00	408 098,25	590 166,08
Náklady	217 754,00	406 449,63	590 052,46
Hospodářský výsledek	327,00	1 648,62	113,62
Jiná činnost (v tis. Kč)			
Výnosy	1 598,00	1 434,45	1 221,38
Náklady	1 374,00	1 358,67	1 118,77
Hospodářský výsledek	224,00	75,78	102,61

Hospodaření NÚV v letech 2011 a 2012

Název ukazatele	2011				
	Kmenová činnost	Jiná činnost	Ostatní projekty	ESF projekty	Celkem
	1	2	3	4	5
Spotřeba materiálu	522,09	8,46	323,52	8 457,58	9 311,65
Spotřeba energie	1 074,22	0,00	91,37	887,23	2 052,82
Prodané zboží	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opravy a udržování	5 327,10	0,00	75,74	58,64	5 461,49
Cestovné	342,33	0,00	1 026,71	4 934,63	6 303,67
Náklady na reprezentaci	42,78	0,00	483,46	1 921,86	2 448,09
Ostatní služby	6 950,96	603,13	4 599,71	106 841,23	118 995,03
Mzdové náklady	33 612,13	675,17	7 938,58	165 915,60	208 141,49
Zákonné sociální pojištění	9 811,33	63,74	1 563,51	35 104,52	46 543,10
Zákonné sociální náklady	1 307,68	0,00	106,82	515,14	1 929,64
Jiné sociální náklady	122,04	0,00	5,36	148,05	275,45
Daň z nemovitostí	2,59	0,00	0,00	0,00	2,59
Jiné daně a poplatky	20,16	0,00	0,00	0,00	20,16
Jiné pokuty a penále	0,10	0,00	0,00	0,00	0,10
Prodaný materiál	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Odpisy dlouhodobého majetku	2 760,18	0,00	209,27	0,00	2 969,45
Ostatní náklady z činnosti	595,12	0,00	46,23	-5,91	635,43
Prodaný dlouhodobý majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tvorba a zúčtování opravných položek	-1,00	2,80	1,00	0,00	2,80
Tvorba a zúčtování rezerv	2 585,76	0,00	0,00	0,00	2 585,76
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kurzové ztráty	12,24	0,00	2,03	0,00	14,27
NÁKLADY CELKEM	65 087,79	1 353,31	16 473,31	324 778,56	407 692,97
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	41,42	1 234,45	0,00	0,00	1 275,87
Výnosy z prodeje služeb	2 475,15	200,01	439,00	0,00	3 114,16
Výnosy z pronájmu	462,32	0,00	0,00	0,00	462,32
Výnosy z prodaného zboží	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	12,42	0,00	0,00	0,00	12,42
Čerpání fondů	5 207,87	0,00	544,82	0,00	5 752,69
Ostatní výnosy z činnosti	350,69	0,00	3 827,75	687,90	4 866,35
Úroky	12,38	0,00	0,06	173,16	185,60
Kurzové zisky	11,81	0,00	-0,01	0,00	11,80
Výnosy z nároků na prostředky státního rozpočtu	58 272,30	0,00	11 661,69	323 917,51	393 851,49
VÝNOSY CELKEM	66 846,38	1 434,45	16 473,31	324 778,56	409 532,70
Výsledek hospodaření před zdaněním	1 758,59	81,15	0,00	0,00	1 839,74
Daň z příjmů	109,97	5,36	0,00	0,00	115,34
Výsledek hospodaření po zdanění	1 648,62	75,78	0,00	0,00	1 724,40

2012					2011/2012 (%)				
Kmenová činnost	Jiná činnost	Ostatní projekty	ESF projekty	Celkem	Kmenová činnost	Jiná činnost	Ostatní projekty	ESF projekty	Celkem
6	7	8	9	10	6/1	7/2	8/3	9/4	10/5
614,31	0,00	405,15	2 428,17	3 447,63	118%	0%	125%	29%	37%
1 519,71	0,00	64,72	1 631,08	3 215,51	141%	0%	71%	184%	157%
0,00	0,29	0,00	0,00	0,29	0%	0%	0%	0%	0%
3 548,63	0,00	252,71	13,98	3 815,32	67%	0%	334%	24%	70%
179,45	0,00	1 119,76	6 831,40	8 130,61	52%	0%	109%	138%	129%
70,01	4,91	487,42	1 660,09	2 222,43	164%	0%	101%	86%	91%
6 147,79	584,68	4 783,43	128 798,37	140 314,27	88%	97%	104%	121%	118%
28 528,95	466,25	11 716,49	286 851,36	327 563,05	85%	69%	148%	173%	157%
9 244,23	52,26	2 309,40	80 250,40	91 856,29	94%	82%	148%	229%	197%
259,83	0,00	46,75	677,31	983,89	20%	0%	44%	131%	51%
346,95	0,47	105,50	990,26	1 443,18	284%	0%	1967%	669%	524%
2,59	0,00	1,92	0,00	4,51	100%	0%	0%	0%	174%
22,13	0,00	0,00	0,00	22,13	110%	0%	0%	0%	110%
2 677,71	0,00	0,00	0,00	2 677,71	0%	0%	0%	0%	0%
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0%	0%	0%	0%	0%
3 162,94	0,00	152,62	0,00	3 315,56	115%	0%	73%	0%	112%
886,25	0,00	73,79	0,42	960,46	149%	0%	160%	-7%	151%
136,24	0,00	3,94	0,00	140,18	0%	0%	0%	0%	0%
0,77	9,91	1,58	0,00	12,26	-77%	354%	158%	0%	438%
649,56	0,00	0,00	0,00	649,56	25%	0%	0%	0%	25%
20,62	0,00	80,27	19,05	119,94	0%	0%	0%	0%	0%
22,13	0,00	254,31	0,00	276,44	181%	0%	12518%	0%	1937%
58 040,80	1 118,77	21 859,76	510 151,89	591 171,22	89%	83%	133%	157%	145%
20,00	992,97	0,00	0,00	1 012,97	48%	80%	0%	0%	79%
863,73	88,92	374,45	0,00	1 327,10	35%	44%	85%	0%	43%
410,65	0,00	0,00	0,00	410,65	89%	0%	0%	0%	89%
0,00	0,29	0,00	0,00	0,29	0%	0%	0%	0%	0%
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0%	0%	0%	0%	0%
1 725,72	0,00	151,16	1 163,59	3 040,47	33%	0%	28%	0%	53%
11,16	139,20	4 501,75	1 587,39	6 239,50	3%	0%	118%	231%	128%
12,71	0,00	0,52	222,26	235,49	103%	0%	915%	128%	127%
1,50	0,00	0,03	0,00	1,53	13%	0%	-383%	0%	13%
55 108,95	0,00	16 831,85	507 178,65	579 119,45	95%	0%	144%	157%	147%
58 154,42	1 221,38	21 859,76	510 151,89	591 387,45	87%	85%	133%	157%	144%
113,62	102,61	0,00	0,00	216,23	6%	126%	0%	0%	12%
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0%	0%	0%	0%	0%
113,62	102,61	0,00	0,00	216,23	7%	135%	0%	0%	13%

Pozn: údaje v letech 2011 a 2012 jsou v tis. Kč.

Rozvoj lidských zdrojů

Plán rozvoje lidských zdrojů NÚV pro rok 2012 vycházel především z procesu sloučení tří organizací k 1. 7. 2011. Od 1. 1. 2012 došlo ke změně organizační struktury ústavu, v souvislosti s tím se řešily personální změny, změny pracovních pozic. Na základě nové organizační struktury byly přenastaveny schvalovací procesy, komunikační procesy a postupně docházelo k jejich následné aplikaci. Dalšími body personální politiky NÚV v roce 2012 bylo jednak udržení a další motivace schopných zkušených zaměstnanců a získávání nových perspektivních zaměstnanců, dále kladen důraz na efektivní týmovou spolupráci a aktivní zapojení všech zaměstnanců do tohoto procesu a na vytváření a posilování kolegiální pracovní atmosféry.

Vzdělávání zaměstnanců v roce 2012

K systematickému vzdělávání v roce 2012 bohužel nedošlo, nicméně je plánováno v následujících letech. V roce 2012 proběhlo větší školení v rámci projektu Kurikulum S, které bylo určeno odborným zaměstnancům jmenovaného projektu. Školení bylo vedeno formou koučinku a bylo zaměřeno především na rozvoj profesních dovedností a znalostí. V daném roce probíhaly také informativní semináře jednotlivých oddělení, které ostatní zaměstnance seznamovaly s úkoly a výsledky práce daného oddělení. V těchto seminářích hodláme i nadále pokračovat. Další vzdělávání se omezilo na zákonná školení týkající se především legislativních změn.

Personální agenda NÚV

V roce 2012 pracovalo v NÚV 161 zaměstnanců, z toho 110 žen. V průběhu roku nastoupilo 20 nových zaměstnanců. Celkový věkový průměr zaměstnanců byl 44,05 let.

Struktura podle typu pracovníků

z toho žen

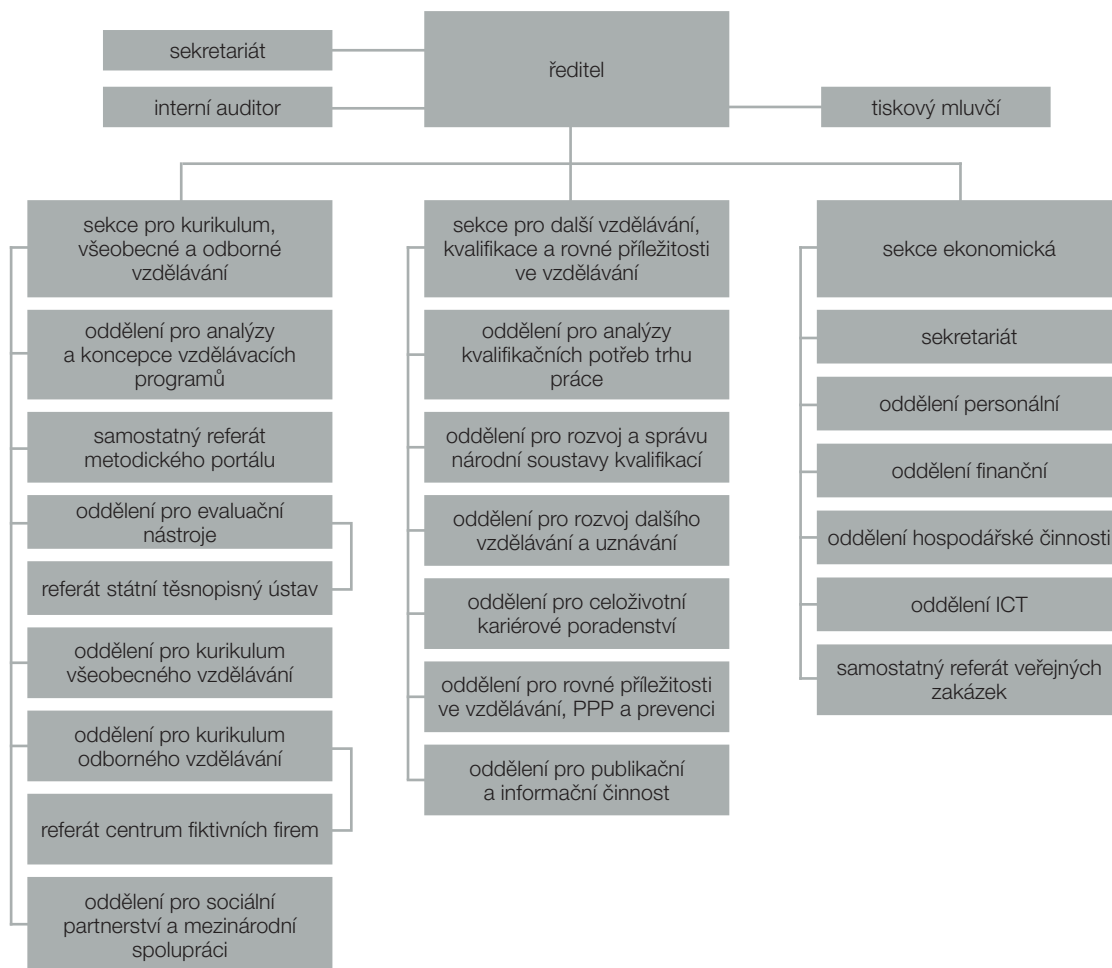
Vědecká hodnost	5	2
Vysokoškolské	98	61
Vyšší odborné	5	5
Maturitní	44	37
Střední odborné	5	3
Základní	4	2
celkem	161	110

Struktura zaměstnanců podle typu

z toho žen

Manažeři (vedoucí)	22	14
Odborní pracovníci (věda a výzkum)	93	66
Odborní pracovníci (finanční, mzdové, personální)	34	21
Servisní (asistentky, IT, THP, dělnické profese)	12	9
celkem		

Organizační struktura

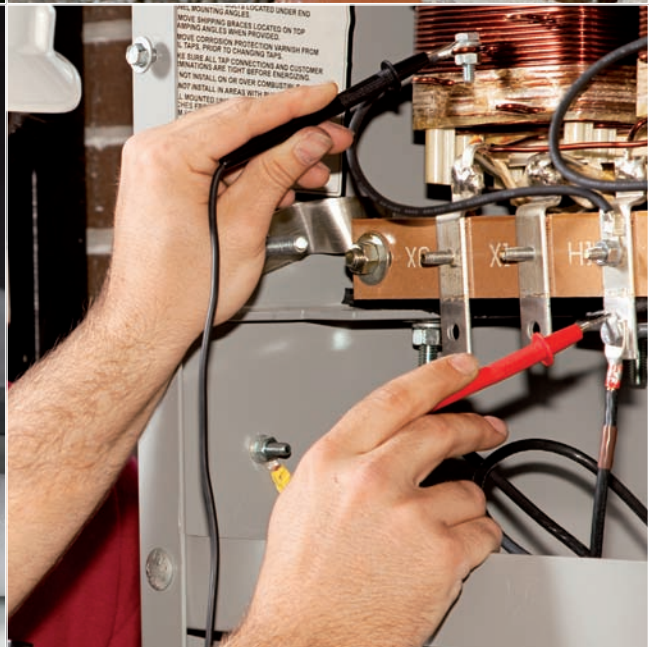

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb.

počet podaných žádostí o informace	0
počet podaných odvolání proti rozhodnutí	0
soudní rozsudky	0
sankce za nedodržení zákona	0
další informace	0

Počet dotazů Konzultačního centra NÚV v roce 2012

předškolní vzdělávání	70
základní vzdělávání	352
speciální vzdělávání	63
gymnaziální vzdělávání	33
střední odborné vzdělávání	135
základní umělecké vzdělávání	24
národní soustava kvalifikací	216
jiné dotazy	87
celkem	980

Cíle a obsah počátečního vzdělávání

Činnost NÚV v oblasti všeobecného vzdělávání se v roce 2012 soustředila zejména na spolupráci s MŠMT při úpravách Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV) a Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) a na sledování některých specifických otázek vzdělávání formou projektů ESF nebo pokusných ověřování.

Kurikulární reforma a podpora zavádění nových forem výuky

V roce 2012 se NÚV podílel v předškolním vzdělávání na dokončení Konkretizovaných očekávaných výstupů (KOV), které byly příkazem ministra zařazeny jako příloha do Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. KOV rozpracovávají a zpřesňují jednotlivé očekávané výstupy vzdělávacích oblastí RVP PV a mají napomoci učitelům při dosahování stanovených vzdělávacích cílů.

V oblasti předškolního vzdělávání take pokračovalo sledování pokusného ověřování **provozu lesních tříd integrovaných v mateřské škole**. Pokusné ověřování probíhalo od 1. září 2010 do 31. srpna 2012 a hlavním cílem bylo zjistit, zda a za jakých podmínek je možné integrovat „lesní třídy“ do provozu klasické mateřské školy. NÚV zpracoval výsledky pokusného ověřování, konstatoval vhodnost fungování lesních tříd v daných podmínkách konkrétní školy a doporučil: stanovit provozní dobu lesních tříd s ohledem na podmínky školy a rodičů; rozložit současnou vysokou finanční zátěž pro rodiče mezi rodiče a veřejné rozpočty a zvážit možnost pokračování ověřování v dalších MŠ a ve spolupráci s MZd přesně vymezit hygienické podmínky provozu lesních tříd při MŠ.

V základním vzdělávání se NÚV podílel na **úpravách RVP ZV**. Celý proces úprav probíhal v gesci MŠMT a pracovníci NÚV byli zapojeni jako členové pracovních skupin nebo spolupracovníci MŠMT při závěrečné kompletaci textů. Prostor byl dán především úpravám, které vzešly z mezirezortních jednání a dohod. Na jejich základě byla do RVP ZV zařazena již dříve zpracovaná finanční gramotnost a dopracována nebo upravena některá aktuální a důležitá témata jako dopravní výchova, výchova člověka za běžných rizik a mimořádných událostí, obrana vlasti, korupce, sexuální výchova v rámci výchovy ke zdraví. Spolu s těmito úpravami se přistoupilo také k úpravě vzdělávacího oboru matematika a její aplikace, vzdělávacích oborů cizí jazyk a další cizí jazyk a některých částí obecných kapitol RVP ZV. Upravený RVP ZV byl schválen na přelomu roku 2012/2013.

V souvislosti s prací na úpravách RVP ZV byla v gesci MŠMT naplánována také **tvorba standardů pro ZV**. Činnost většiny pracovních skupin byla však v průběhu roku pozastavena a práce odborných pracovníků NÚV se zaměřila na tvorbu nástrojů pro ověření očekávaných výstupů RVP ZV; konkrétně se jednalo o tvorbu metodického doporučení s příklady ověření elektronicky netestovatelných očekávaných výstupů RVP ZV.

V roce 2012 pokračoval NÚV na 6 základních školách ve sledování průběhu **pokusného ověřování individuálního vzdělávání (POIV)** na 2. stupni základní školy. POIV bylo vyhlášeno se záměrem získat potřebné informace a podklady pro rozhodování o tom, zda začlenit individuální vzdělávání na 2. stupni základní školy do systému vzdělávání ČR. Data a informace z POIV byly shrnuty ve zprávě za školní rok 2011/2012, která obsahovala údaje od jednotlivých ředitelů pilotních škol, informace z dotazníků rodičů a poznatky pracovníků NÚV z jejich účasti na pololetním a závěrečném hodnocení žáků. NÚV navrhl legalizaci tohoto typu vzdělávání i na 2. stupni ZŠ a zpracování metodických materiálů pro školy, které by v budoucnu garantovaly „domácí vzdělávání“.

V rámci podpory rozvoje ICT dovedností žáků byly vymezeny aktuální problémy výuky rozvíjející ICT dovedností žáků, bylo stanoveno, že výstupem bude série článků publikovaných na rvp.cz, které budou vydány rovněž v souboru jako elektronická publikace **ICT ve škole 2012**. Řešená problematika byla prezentována na konferenci **ICT ve školství** 22. 3. 2012 v příspěvku Hlavní problémy škol v rozvoji ICT dovedností žáků a začleňování ICT do života školy, na konferenci **E-skills** 26. 3. 2012, stánek NÚV s publikacemi k ICT gramotnosti žáků, Profil Škola²¹, Bobřík informatiky a na konferenci **Počítač ve škole** 3. – 5. 4. 2012, přednáška Jak naplánovat výuku (nejen jazyků), ve které budou žáci pracovat s ICT, workshop Voki.com – vytvořte mluvící postavičky online a nechte je promluvit v hodinách cizího jazyka. V rámci úkolu bylo vytvořeno digifolio ICT ve škole 2012 na metodickém portálu, ve kterém jsou soustředěny odkazy na články a je k dispozici elektronická publikace „ICT ve škole 2012“ ke stažení.

Profil škola²¹ – zapojení ICT do života školy je k dispozici školám na adrese www.skola21.rvp.cz. Každá škola si v tomto prostředí může vytvořit vlastní ICT profil, dlouhodobě sledovat vlastní posun v této oblasti a srovnávat se s dalšími školami na základě vzniklých statistik. V roce 2012 bylo v aplikaci vytvořeno přes 600 profilů škol, z toho víc jak 450 jich bylo přiřazeno konkrétní škole (číselné údaje dle říjnových hodnot). Nejvíce profilů si vytvořily střední školy, což je pochopitelné vzhledem k jejich povinnosti zpracovat v aplikaci ICT plán, který je součástí dokumentace v projektu **EU peníze středním školám**.

V rámci úkolu byla poskytována průběžně uživatelská a technická podpora školám a uživatelům aplikace, a to několika kanály: e-mailem, v diskusním internetovém fóru na metodickém portálu rvp.cz, telefonicky i individuálně v rámci prezenční konzultace.

Přestože je finanční vzdělávání v České republice systematicky řešeno od roku 2007, je implementace do školních vzdělávacích programů ZŠ nyní dobrovolná. Proto byla učitelům nabídnuta metodická doporučení pro výuku finanční gramotnosti, vyhledány a ověřeny příklady dobré praxe a zpracovány komentované ukázky úloh z mezinárodního výzkumu PISA. Všechny formy této podpory jsou zveřejněny na metodickém portále www.rvp.cz.

Česká republika je signatářem Ženevské konvence o ochraně obětí ozbrojených konfliktů (z r. 1949) a jejich dodatkových protokolů (z r. 1977 a 2005). Z toho také vyplývá povinnost **šířit znalost o mezinárodním humanitárním právu** mezi obyvatelstvem, včetně žáků a studentů. Mezinárodní humanitární právo není v RVP pro obory středního vzdělávání explicitně zmíněno. Cílem proto bylo připravit metodické doporučení pro obory středního vzdělávání, které poukáže na důležitost výuky mezinárodního humanitárního práva a které představí doporučené metody a formy práce (včetně doporučených informačních zdrojů).

Metodické doporučení je zveřejněno na metodickém portále www.rvp.cz, na stránkách www.nuv.cz a na stránkách www.cervenkykriz.eu. Souhrnné informace k problematice mezinárodního humanitárního práva poskytuje na metodickém portále digifolio Mezinárodní humanitární právo <http://digifolio.rvp.cz>

Metoda CLIL je nabízena školám pro zlepšení jazykových kompetencí žáků SŠ a lepší uplatnitelnost absolventů středních škol na trhu práce EU. Úkol vychází z dokumentu MŠMT Základní teze Národního plánu výuky cizích jazyků pro období 2011–2014 a navazuje na úkol Jazykové vzdělávání a komunikace v cizím jazyce ve středním odborném vzdělávání – realizace ŠVP a zvyšování kvality vzdělávání z let 2010 a 2011.

V rámci úkolu byly zmapovány dosavadní mezinárodní a národní projekty a aktivity směřující k využívání metody CLIL na středních odborných školách. Byly vytipovány následující obory, ve kterých se dá metoda CLIL dobře využít, či již je na vybraných školách využívána: informační technologie, chemický a automobilový průmysl, služby.

Dále byla v rámci kmenové činnosti NÚV zpracována řada **srovnávacích analýz**:

- Revize kurikula pro povinné vzdělávání – analýza se zaměřila na Finsko, Irsko a Skotsko. Nejdříve byl charakterizován systém povinného vzdělávání v dané zemi včetně platnosti kurikulárních dokumentů. Následně se analýza zabývala organizací revizí a revidovanými částmi kurikul. Informace shrnuté v závěru mohou sloužit jako jedno z východisek pro inovace RVP v ČR.
- Pojetí standardizace vzdělávacího obsahu v kurikulu Ontaria pro základní vzdělávání – analýza poskytla komplexní pohled na to, jak je možné přistupovat ke standardizaci vzdělávacího obsahu v jednotlivých vyučovacích předmětech.
- Standardizace vzdělávacího obsahu předmětu přírodní vědy a technologie v kurikulu Ontaria pro základní vzdělávání – analýza bezprostředně navázala na předchozí analýzu, podrobněji se zabývala standardizací vzdělávacího obsahu předmětu přírodní vědy a technologie ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Srovnávací analýza: domácí (individuální) vzdělávání – analýza byla zpracována v rámci úkolu Pokusné ověřování individuálního vzdělávání na 2. stupni základní školy (viz. výše), které mělo ověřit, zda je možné rozšířit individuální vzdělávání i na druhý stupeň ZŠ. Analyzováno bylo celkem 27 zemí a získané informace sloužily jako podpůrné argumenty pro další rozhodovací proces.
- Porovnání očekávaných výstupů RVP ZV a standardů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura zaměřených na čtenářskou gramotnost s vybranými zahraničními kurikuly – analýza porovnávala kurikulární dokumenty osmi vybraných zemí s očekávanými výstupy RVP ZV a standardy vzdělávacího oboru český jazyk a literatura.
- Porovnání očekávaných výstupů RVP ZV a standardů vzdělávacího oboru matematika a její aplikace s vybranými zahraničními kurikuly z pohledu mezinárodního výzkumu PISA – analýza porovnávala kurikulární dokumenty osmi vybraných zemí s očekávanými výstupy RVP ZV a standardy vzdělávacího oboru matematika a její aplikace.

V roce 2012 pokračovala v NÚV **pokusná ověřování realizovaná na středních školách**. Jednalo se o:

- Pokusné ověřování v bilingvních gymnáziích se v roce 2012 zaměřilo na různé pedagogické a didaktické aspekty výuky, zejména jazyková připravenost žáků na dvojazyčnou výuku, rozvíjení klíčových schopností žáků aj. Výsledky pokusného ověřování (probíhá do roku 2015) budou důležitým podkladem pro rozhodnutí, zda se dvojazyčná gymnázia stanou samostatným oborem vzdělávání.

– Pokusné ověřování v Německé škole v Praze sledovalo, jak probíhá výuka, která se řídí vzdělávacími programy a požadavky maturitní zkoušky Spolkové republiky Německo a zda žáci dostávají srovnatelnou kvalitu, šířku a hloubku vzdělání. Dále se sledoval soulad organizace školního roku v Německé škole a v ČR, soulad školního vzdělávacího programu Německé školy s RVP ZV a RVP G i průběh, hodnocení a výsledky maturitní zkoušky podle českých a německých právních předpisů.

– Pokusné ověřování v English College in Prague i nadále sledovalo ukončování vzdělávání v této škole podle mezinárodního programu International Baccalaureate (IB), především ve zkušebním předmětu český jazyk a literatura. Pokusné ověřování (probíhá do roku 2018) poskytne MŠMT a krajským samosprávám informace o programu IB a jeho přínosu pro žáky středních škol.

– Ověřování výuky podle alternativní verze vzdělávacího oboru dějepis v RVP pro gymnázia probíhá od 1. září 2011 na 5 vybraných gymnáziích: Gymnázium Na Zatlance, Praha 5; Gymnázium F. X. Šaldy, Liberec; Gymnázium Hladnov, Ostrava; Táborské soukromé gymnázium; Gymnázium Globe, Brno. Výuka s akcentem na moderní a soudobé dějiny bude na těchto gymnáziích rozdělena do dvou modulů – základní modul (šk. roky 2011/12 a 2012/13) a specializační modul (šk. roky 2013/14, popř. 2014/15). Úkol má dlouhodobý charakter, ukončení je plánováno v roce 2015. Výstupem z pilotního ověřování bude posouzení vhodnosti alternativní verze dějepisu a podpora učitelů formou tvorby odborných a metodických textů zaměřených na jednotlivé tematické bloky modelu výuky dějepisu. Zpracovány budou rovněž testy pro žáky na vstupu a poté na výstupu gymnaziálního vzdělávání.

Transformace soustavy oborů vzdělání

V oblasti odborného vzdělávání bylo hlavním úkolem NÚV dořešit obory vzdělání, pro které nebyly v rámci 1. až 4. etapy tvorby RVP OV vydány rámcové vzdělávací programy. RVP pro obory vzdělání 23-65-H/03 Strojník silničních strojů, 31-41-L/51 Textilnictví, 69-41-L/52 Vlasová kosmetika, 75-41-L/51 Sociální činnost, 82-46-M/02 a 82-46-P/02 Současný tanec, připravené v průběhu roku 2011, byly v návaznosti na výsledky připomínkového řízení v červenci respektive listopadu 2012 schváleny MŠMT.

Zbývajících 15 oborů vzdělání bylo ve spolupráci s oborovými skupinami navrženo k vyřazení ze soustavy oborů vzdělání.

Expertní posudky učebnic

Závazným dokumentem pro udělování schvalovací doložky je Sdělení MŠMT k postupu a stanoveným podmínkám pro udělování a odnímání schvalovacích doložek učebnicím a učebním textům a k zařazování učebnic a učebních textů do seznamu učebnic č.j. 1 052 / 2009-20. NÚV ve shodě s uvedeným sdělením zpracovává podle potřeb MŠMT posudky učebnic, které požadují prodloužení doložky nebo tzv. rozhodčí posudky v případě neshody recenzentů nových učebnic. V kalendářním roce 2012 byly vypracovány expertní posudky k titulům pro následující vzdělávací obory:

1. **stupeň ZŠ:** český jazyk a literatura (8 posudků), matematika (8 posudků), etická výchova (1 posudek), vlastivěda (2 posudky)
2. **stupeň ZŠ:** anglický jazyk (14 posudků), německý jazyk (3 posudky), český jazyk a literatura (8 posudků), matematika (4 posudky), fyzika (7 posudků), chemie (1 posudek), přírodopis (7 posudků), dějepis (6 posudků), zeměpis (4 posudky), výchova k občanství – 1 posudek), finanční gramotnost (1 posudek), výtvarná výchova (1 posudek)

Činnost Konzultačního centra NÚV

Metodická podpora škol při zavádění a realizaci školské reformy poskytovaná Konzultačním centrem Národního ústavu pro vzdělávání (NÚV) má v České republice již svou tradici. Tato služba byla původně (ještě pod hlavičkou Výzkumného ústavu pedagogického v Praze) určena koordinátorům školních vzdělávacích programů (ŠVP), ředitelům škol a dalším pedagogickým pracovníkům jako podpora při tvorbě a zavádění ŠVP do praxe škol. V současné etapě realizace školské reformy, kdy mateřské, základní i střední školy již mají s výukou dle ŠVP několikaleté zkušenosti, je spektrum dotazů obsahově pestřejší.

Dotazy se týkají nejen výchovně–vzdělávacího procesu, ale prakticky všech oblastí života školy, jejich zodpovědění si proto mnohdy vyžaduje konzultace s dalšími odborníky a je v mnoha případech i časově náročnější.

Činnost Konzultačního centra je školami dlouhodobě velmi kladně hodnocena a zájem o ni je trvalý. V posledních dvou letech tyto služby stále více využívají i další skupiny tazatelů, které se procesu vzdělávání aktivně účastní (rodiče žáků, studenti fakult připravujících budoucí učitele, pracovníci dalších organizací MŠMT, další odborná i laická veřejnost apod.).

V Konzultačním centru NÚV bylo v roce 2012 zodpovězeno celkem 980 dotazů. Z celkového počtu dotazů bylo nejvíce dotazů položeno telefonicky (623) či prostřednictvím webového formuláře na stránkách NÚV a Metodického portálu www.rvp.cz (178). Nejméně dotazů bylo zasláno e-mailem na sekretariát ústavu nebo přímo na odborné pracovníky (78). Důvodem menšího zájmu o osobní konzultace (101) mohl být fakt, že cesta zástupců škol do NÚV je časově i finančně náročná a školy proto volí dostupnější formu kladení konkrétních dotazů.

Největší počet zodpovězených dotazů byl zaznamenán u základního vzdělávání (352) a národní soustavy kvalifikací (216). Výrazně nižší počet dotazů se týkal předškolního vzdělávání (70), speciálního vzdělávání (63) a gymnaziálního vzdělávání (33). Do sekce Jiné, kam jsou zařazovány dotazy, které s kurikulární reformou přímo nesouvisí (vzdělávání v zahraničních školách, výzkumná šetření, uznávání kvalifikace pedagogických pracovníků apod.) bylo v průběhu roku zasláno 87 dotazů. Nejméně dotazů bylo zodpovězeno v oblasti základního uměleckého vzdělávání (24).

Poměrně nízký počet dotazů v této oblasti je zřejmě způsoben tím, že základním uměleckým školám byla v roce 2012 poskytována intenzivní metodická podpora formou osobních návštěv na školách v projektu Pilot ZUŠ. Nízký počet dotazů ze základních uměleckých škol pravděpodobně souvisí i s rozsáhlými aktivitami projektu Podpora ZUŠ (NIDV), který nabízí intenzivní podporu v oblasti tvorby a zavádění ŠVP prostřednictvím vytvořených studijních a metodických materiálů a formou přímých vzdělávacích akcí ve všech krajích ČR. Přehled nejčastěji kladených dotazů a odpovědí na ně je veřejnosti k dispozici na **Metodickém portálu www.rvp.cz**.

V průběhu roku 2012 bylo Konzultační centrum NÚV rozšířeno o dvě nové sekce – Střední odborné vzdělávání a Národní soustava kvalifikací. V souvislosti s rozšířením působnosti Konzultačního centra NÚV bylo proškoleny v práci v systému PersonIS, ve kterém probíhá administrace dotazů, dalších 30 nových odborných pracovníků.

Metodický portál RVP.CZ

Resortní úkol Metodický portál RVP.CZ navázal na projekt METODIKA II, který byl ukončen v lednu 2012, a poskytoval metodickou a didaktickou podporu pedagogům základních, základních uměleckých a speciálních škol, gymnázií, středních odborných škol a jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky.

Cílem resortního úkolu v roce 2012 bylo zajistit technický provoz Metodického portálu RVP.CZ a zajišťovat odbornou garanci zveřejňovaného obsahu. V modulu Články bylo v roce 2012 publikováno 662 článků. Frekvence publikovaných textů byla udržena díky spolupráci s odbornými nakladatelstvími a dalšími projekty, které zde publikovaly své výstupy převážně formou informativních článků.

Zájem o publikaci článků metodicko-didaktického charakteru byl po 21. 4., kdy jsme ukončili finanční podporu autorů, výrazně snížen. U všech příspěvků probíhala odborná recenze a korektura.

V modulu DUM bylo po odborné oponentuře a jazykové korektuře v roce 2012 publikováno 359 materiálů. Tento počet byl výrazně ovlivněn ukončením finanční podpory. Materiály vzniklé v projektu “EU peníze školám” byly přijímány po celé období, v závěru roku se počet vložených materiálů výrazně zvýšil v důsledku tvorby výstupů právě z projektu “EU peníze školám” na středních odborných školách.

V modulu Diskuze bylo od začátku roku 2012 zveřejněno 5 665 individuálních příspěvků v 626 nových tématech. Tento modul zajišťoval zpětnovazební komunikaci pedagogické veřejnosti na témata určená věcnými odbory MŠMT – konkrétně se jednalo o veřejnou diskuzi o návrzích standardů k RVP ZV, veřejnou diskuzi o návrhu Národní strategie podpory základních gramotností v základním vzdělávání a nadále probíhá diskuze k úpravám RVP PV. Diskuze jsou strukturovány podle potřeby, odborně moderovány a vyhodnoceny.

V rámci udržitelnosti ESF projektu byly provozovány v udržovacím režimu zbylé moduly, které vznikly v rámci IPn Metodika II (zejm. pedagogická Wiki, Blogy, Digifolio, E-learning, Odkazy, Evropské jazykové portfolio).

Činnost Centra fiktivních firem – CEFIF

Úkolem Centra fiktivních firem (CEFIF) je koordinovat činnost sítě fiktivních firem v České republice a zároveň poskytovat podporu a poradenství žákům a učitelům působícím ve fiktivních firmách. CEFIF je členem mezinárodní sítě EUROPEAN PEN International, která sdružuje fiktivní firmy z celého světa.

Hlavní aktivity CEFIF v roce 2012:

- koordinace činnosti fiktivních firem;
- simulace obchodního rejstříku, živnostenského úřadu, centrální a komerční banky,
- simulace správy sociálního zabezpečení, zdravotní, komerční pojišťovny a fiktivní banky;
- poradenská služba pro žáky a učitele;
- podpora regionálních i mezinárodního veletrhu;
- pravidelné návštěvy na školách;
- vedení databáze fiktivních firem a její poradenské linky;
- organizace soutěží pro žáky fiktivních firem;
- zahraniční aktivity založené na členství v EUROPEAN PEN.

CEFIF evidoval k 31. 12. 2012 351 aktivních fiktivních firem na 103 školách, což je meziroční nárůst o 20 fiktivních firem (+ 6 %) a o 2 školy (+ 2 %). Přibližně polovina firem a škol pracuje v rámci oboru vzdělání obchodní akademie. Druhá polovina fiktivních firem je zřízena na školách s jinými maturitními obory, mezi něž patří i obor vzdělání nástavbového studia podnikání. Koncem roku 2012 se podařilo navázat spolupráci s několika školami, které mají zájem zřídit fiktivní firmu na učilištním oboru.

V roce 2012 proběhlo celkem 13 regionálních veletrhů a 1 mezinárodní veletrh fiktivních firem pořádaný OA Heroldovy Sady, Praha 10. CEFIF tyto veletrhy finančně podporuje. Mezinárodního veletrhu se zúčastnilo 138 studentských firem z 10 států Evropy – Belgie, Bulharsko, Česká republika, Itálie, Maďarsko, Rakousko, Rumunsko, Slovensko, Španělsko a Švédsko.

CEFIF uskutečnil 4 semináře pro učitele (z toho jeden akreditovaný) a poskytl 27 osobních konzultací učitelům, 15 osobních konzultací žákům přímo na školách a 3 soutěže pro žáky fiktivních firem.

V roce 2012 oslavil CEFIF 20 let od založení. U příležitosti jubilea jsme připravili setkání učitelů fiktivních firem na VŠE. Na tuto akci se přihlásilo 72 zájemců.

IPn Podpora činnosti základního uměleckého školství při zavádění nového kurikula do praxe – Pilot ZUŠ

Projekt Pilot ZUŠ byl zahájen v roce 2009 a jeho úkolem bylo zavedení struktury nových kurikulárních dokumentů, které budou odpovídat zásadám liberalizace vzdělávacího procesu, větší autonomie škol, specializace a profilace jednotlivých škol na základních uměleckých školách.

Smyslem projektu bylo zajistit podporu vybraným pilotním školám při zavádění nového kurikula do praxe a vytvořit tak informační síť v každém kraji ČR pro následnou aplikaci reformy v základním uměleckém vzdělávání.

Projekt umožnil vytvoření Rámcového vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání. Byla tak nastavena státní norma pro vzdělávání na ZUŠ v ČR. Byl vytvořen Manuál pro tvorbu ŠVP a metodické DVD pro podporu reformy, včetně pracovního zápisníku pro následné úpravy ŠVP. Připraveni byli proškolení lektori pro tvorbu ŠVP v jednotlivých krajích ČR a inspektoři ČŠI pro následnou kontrolu ŠVP na školách. Realizační tým uskutečnil cca 35 konzultačních výjezdů do pilotních škol a provozoval telefonické a emailové konzultační středisko pro ředitele a učitele.

V závěru projektu byl vypracován i návrh na změnu současně platných (dobíhajících) osnov a nové podoby dokumentace škol. V období od začátku realizace projektu byly do této doby zpravovány veškeré plánované výstupy na úrovni indikátorů projektu.

Důležitým identifikátorem projektu Pilot ZUŠ bylo zvolení způsobu řízení tzv. „zespoda“. Na projektu aktivně spolupracovalo 40 pilotních škol ze všech krajů ČR. Všechny pilotní školy v projektu setrvaly až do současnosti, ač objem finančních prostředků, který byl na projekt vyčleněn, neumožňoval jejich spoluúčast odpovídajícím způsobem financovat. Důležitým ukazatelem úspěšného řízení projektu jsou i pozitivní reakce z odborné i laické veřejnosti (po vydání RVP ZUV a následném zahájení tvorby ŠVP na jednotlivých školách, nedošlo k žádným nesouhlasným či negativním připomínkám ze strany učitelů a ředitelů na ZUŠ).

Projekt Pilot ZUŠ byl podle plánovaného harmonogramu ukončen v lednu 2013 závěrečnou tiskovou konferencí.

IPn Podpora plošného zavádění ŠVP v odborném vzdělávání – KURIKULUM S

Hlavním cílem projektu, který byl taktéž zahájen v roce 2009, byla podpora plošného zavádění ŠVP v odborném vzdělávání. Záměrem bylo přispět k úspěšné realizaci kurikulární reformy a k vytvoření systému podporujícího zvýšení kvality počátečního vzdělávání. Naplněny byly všechny stanovené cíle projektu. Aktivitami projektu bylo podpořeno přes 10 tisíc učitelů SOŠ a SOU, splněny byly všechny monitorovací indikátory. Přidanou hodnotu tvoří přes 20 publikací s metodickým obsahem, které budou sloužit i nadále v tištěné i elektronické podobě.

Projekt přispěl ke zvýšení profesních kompetencí učitelů, a tím k inovacím v ŠVP, které jsou samy o sobě jednou z cest k inovacím ve výuce. Inovativní je rovněž regionální přístup k SOŠ a SOU, jež respektuje regionální situaci na trhu práce, specifika dalšího vzdělávání apod. Za další a neméně důležitý prvek lze považovat aktivní zapojení učitelů a lektorů do tvorby výstupů, vyhledávání příkladů dobré praxe, zkušeností a ověřených postupů ve výuce.

Regionální konzultační centra (dále jen RKC) vznikla přímo v regionech v rámci projektu za účelem provádění konkrétní podpory zejména formou konzultací a seminářů zaměřených na zavádění školních vzdělávacích programů v odborných školách. Celkem bylo plánováno konání minimálně 280 seminářů ve všech 14 RKC; bylo jich realizováno celkem 410, závazek byl tudíž překročen o více než 46 %. Všechna RKC svůj konkrétní závazek splnila. Na seminářích a workshopech bylo proškoleny 8 102 pedagogů. Celkový počet konzultací, které byly poskytnuty 1050 osobám ve 14 krajích ČR, byl 881.

Další významnou aktivitu v rámci projektu Kurikulum S představovalo pořádání kulatých stolů v jednotlivých krajích. Tato setkání zástupců škol a sociálních partnerů v jednotlivých krajích proběhla se značným zájmem, vedla především k diskuzi a vzájemné výměně zkušeností škol v rámci různých úrovní sociálního partnerství. Celkem proběhlo 20 kulatých stolů ve všech krajích pro celkem 456 účastníků.

Dále v RKC probíhala různá šetření směřující k získávání údajů o probíhající kurikulární reformě, pro učitele se konaly stáže ve firmách. Síťování na podporu odborného vzdělávání se stalo také nedílnou součástí regionální spolupráce (zaměstnavatelé, neziskový sektor, úřady apod.), aplikováno bylo sociální partnerství v širokém slova smyslu.

V některých regionech to bylo vůbec poprvé. Vedle činnosti RKC organizoval vzdělávací akce pro učitele i vlastní projektový tým, kdy se konalo celkem 10 seminářů zaměřených na různá problematická témata. Celkový počet účastníků je 195 osob, průměrně se jednoho semináře zúčastnilo 19 osob. Bez přispění projektu, který skončil k 30. 6. 2012, by nebyla možná takto rozsáhlá plošná podpora tvorby a inovací ŠVP SOŠ a SOU.

Pilotní školy se staly inkubátory nových zkušeností, dobré praxe a testování inovací, které bylo možné pomocí RKC šířit dále. Taktéž zapojení zaměstnavatelů a setkávání u kulatých stolů by bez systematické projektové práce nebylo možné. V regionech i nadále zůstávají zaběhnuté mechanismy této vícestranné spolupráce na podporu odborného vzdělávání, včetně vyškolených lektorů a konzultantů.

IPo Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech – VUREES

Hlavním realizátorem tohoto tříletého projektu, který v roce 2012 vstoupil do své závěrečné fáze, byla Asociace pedagogů základního školství ČR. Úkolem NÚV jako partnera projektu bylo oponentní posouzení souborů výukových materiálů pro žáky a metodických materiálů pro učitele a jejich následné publikování na portálu www.rvp.cz. Materiály byly průběžně vytvářeny jako sady pro jednotlivé ročníky složené z učebních listů, pracovních listů pro žáky a metodických listů pro učitele. Metodici zapracovali připomínky učitelů z pilotáže a průběžně se také oponovaly jednotlivé materiály.

Připraveno bylo i interaktivní výukové prostředí a e-learningové kurzy pro žáky a učitele. Závěrečná konference projektu proběhla v listopadu v prostorách MŠMT.

IPo Evropské jazykové portfolio

Zkušenosti s metodickou podporou výuky cizích jazyků byly v roce 2012 uplatňovány také při řešení projektu Evropské jazykové portfolio v praxi. Projekt se věnuje jednomu z nejvýznamnějších nástrojů jazykového vzdělávání. V průběhu celého roku 2012 probíhal pilotní provoz webové aplikace Evropské jazykové portfolio (dále EJP) na www.evropskejazykoveportfolio.cz. V rámci aplikace byly provedeny některé úpravy, které vyplynuly na základě pilotáže v předchozím roce. Na stránkách Metodického portálu vznikl nový modul EJP, ve kterém jsou např. umístěny příklady dobré praxe.

V dubnu 2012 byla uveřejněna příručka „Evropské jazykové portfolio v praxi“, která je doplňkem webové aplikace a pomůckou pro učitele a uživatele. 25. 10. 2012 proběhla závěrečná konference projektu, na které kromě výstupů z projektu byly prezentovány zahraniční a české zkušenosti s EJP ve výuce.

IPo Výuka k různosti

Jako partner s nefinanční účastí se NÚV podílel i na řešení čtyřletého projektu Výuka k různosti. Výstupy úkolu poskytnou učitelům metodickou podporu v zavádění výuky k různosti jako součásti multikulturní výchovy a prevence proti xenofobii v rámci VO Člověk a jeho svět, Člověk a společnost a Občanský vzdělávací základ. Nově vyvinuté vzdělávací materiály umožní také žákům základních a středních škol osvojit si základní principy správného vztahu k menšinám a vzájemné komunikace s nimi – ty pak přirozeně aplikovat ve svém školním kolektivu i v běžném životě

Rovný přístup ke vzdělávání

Podmínky pro vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Při sledování podmínek pro vzdělávání žáků se zrakovým postižením byla řešena problematika vzděláváním těchto žáků ve školách hlavního vzdělávacího proudu. Vznikl tak seriál Vzdělávání žáků se zrakovým postižením na metodickém portálu www.rvp.cz. Série článků popisuje možnosti vzdělávání žáků se zrakovým postižením, materiálně-technické a psychosociální podmínky vzdělávání, podpůrná opatření při vzdělávání. Texty vznikly ve spolupráci se žáky se zrakovým postižením a pedagogickými pracovníky, kteří vzdělávají žáky s tímto typem postižení na běžné škole.

Problematicku jsme sledovali také na základních školách zřízených pro žáky se zrakovým postižením. V rámci úkolu byl navázán kontakt s řediteli jednotlivých speciálních škol, byla zjišťována zaměření a specifika škol. V řízených rozhovorech s vedením speciálních škol byly monitorovány názory těchto odborníků na standard technických, pedagogických, speciálně pedagogických a sociálních podmínek nezbytných pro vzdělávání žáků se zrakovým postižením. Výstupem řízených rozhovorů jsou náměty, které mohou být podkladem pro rozhodování směřující ke zvyšování připravenosti běžných škol pro vzdělávání žáků se zrakovým postižením. Všechny zjištěné skutečnosti byly shrnuty v závěrečné zprávě, která je umístěna na www.rvp.cz.

Pedagogické nástroje k identifikaci mimořádně nadaných žáků

V souladu se závěry výroční zprávy ČŠI za rok 2009/2010 (nízký počet identifikovaných nadaných žáků ve školách) a v souvislosti s nedostatkem ověřených pedagogických nástrojů využitelných pro identifikaci mimořádně nadaných žáků v praxi, byl v roce 2011 ve VÚP/ NÚV vytvořen dotazník projevů žáka ve školním prostředí. Začátkem roku 2012 byla na základě vypořádání připomínek dopracována finální podoba dotazníku (25 položek rozdělených do 5 oblastí).

Byl proveden výběr škol do obou výzkumných vzorků a prostřednictvím Metodického portálu www.rvp.cz osloveny ke spolupráci i další školy. Zároveň byly zahájeny i práce na elektronické verzi dotazníku. V průběhu roku 2013 tak bude učitelům k dispozici elektronická verze nového pedagogického nástroje využitelného nejen pro identifikaci mimořádně nadaných žáků, ale i pro stanovování priorit vzdělávání s ohledem na individuální schopnosti každého žáka.

Čeština pro žáky–cizince

V rámci řešení úkolu, který vyplynul z dlouhodobě se zvyšujícího počtu žáků–cizinců na našich školách, vznikala na žádost MŠMT v minulých dvou letech metodická doporučení k začleňování žáků–cizinců do výuky v českých základních školách a materiály pro počáteční výuku českého jazyka žáků–cizinců.

V roce 2012 byly zjišťovány další potřeby podpory učitelů, kteří vyučují žáky–cizince českému jazyku na základních školách. Byly zpracovány dva příklady dobré praxe, které byly zveřejněny na metodickém portálu www.rvp.cz. Jeden je věnován problematice sluchového vnímání a následně rozlišování délek v českém jazyce u žáků–cizinců, druhý popisuje adaptační kurs pořádaný školou pro žáky–cizince a jejich rodiče. Na základě řízených rozhovorů byly zjišťovány požadavky učitelů dalších předmětů, jejich analýza se stala podkladem pro pokračování úkolu v dalším roce. Od 1. 1. 2012 vešla v platnost novela školského zákona, která v § 20, odst. 6 umožňuje poskytovat žákům cizincům ze třetích zemí bezplatnou výuku ve stejném rozsahu jako dosud pouze žákům–cizincům ze zemí EU a žákům–azylantům. Na základě požadavku MŠMT byla zpracována aktualizace Metodického doporučení k začleňování žáků–cizinců do výuky v českých základních školách.

Cizí jazyk ve výuce žáků se sluchovým a logopedickým postižením

V roce 2012 byl také ukončen kmenový úkol NÚV (realizovaný v období 2009–2012) zaměřený na sledování vhodnosti zařazení cizího jazyka do vzdělávání žáků se sluchovým a logopedickým postižením. Odborný tým tvořili učitelé ze základních škol samostatně zřízených pro sluchové postižení a žáky s vadami řeči z běžných základních škol a odborníci z univerzit.

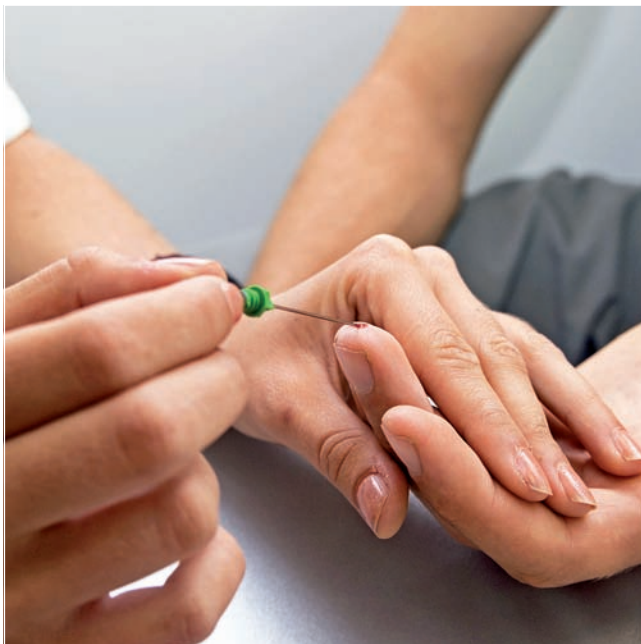
V rámci úkolu vytvářeli testovací materiály, jejichž prostřednictvím na konci každého pololetí testovali ve vybraných školách ve vybraných ročnících výuku anglického jazyka. Výsledky testování porovnávali s výsledky žáků v příslušných ročnících běžných základních škol. Každý školní rok se vzorek respondentů rozšířil o další ročníky spolupracujících škol, v nichž se začínalo s výukou cizího jazyka. Cílem sledování bylo získat relevantní podklady využitelné při úpravách dokumentu RVP ZV, při rozhodování o zařazení dalšího cizího jazyka jako povinného v základním vzdělávání od roku 2012/2013 a případně v odůvodněných případech při zvažování možnosti pozdějšího zařazení prvního cizího jazyka do výuky u žáků se sluchovým a logopedickým postižením.

Výsledky jsou obsaženy v materiálu NÚV: Zpráva o výsledcích sledování vhodnosti zařazení výuky cizího jazyka do ZŠ pro sluchově postižené a ZŠ logopedické ve školním roce 2009/2010 až 2011/2012.

Propojení systému vzdělávání a zaměstnanosti pro mladé lidi se zdravotním postižením

V oblasti podpory zaměstnatelnosti absolventů se zdravotním postižením realizoval v letech 2010–2011 NÚV několik šetření zaměřených na vzdělávání žáků se zdravotním postižením ve středních a vyšších odborných školách z pohledu jejich uplatnění na trhu práce. Získané informace a poznatky jsou využitelné jak pro odstraňování bariér v přístupu osob se zdravotním postižením na trh práce, tak pro řízení vzdělávání žáků se zdravotním postižením i jako zpětná vazba pro školy a samotné žáky. Výsledky všech šetření jsou v elektronické podobě dostupné na webových stránkách www.nuv.cz a www.infoabsolvent.cz.

NÚV poskytuje průběžnou metodickou pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami rovněž v oblasti kariérového poradenství. Participuje na vývoji poradenského nástroje v rámci systémového projektu VIP Kariéra II. Jde o informační systém ISA dostupný na www.infoabsolvent.cz, který poskytuje široké informační zázemí uchazečům o vzdělávání, výchovným poradcům, učitelům a kariérovým poradcům z mimoškolních poradenských pracovišť. Systém předkládá aktuální vzdělávací nabídku škol a informace o jejich připravenosti na vzdělávání žáků se SVP (např. možnosti studia žáků s konkrétními typy zdravotního postižení, bezbariérové prostředí škol, odborné personální zázemí). Každoročně je vzdělávací nabídka středních a vyšších odborných škol pro daný školní rok rozesílána ve formátu CD základním a středním školám i poradenským institucím (titul Kam na školu).

Další vzdělávání – uznávání výsledků učení, prostupnost vzdělávacích cest

Další vzdělávání je v některé své formě nedílnou součástí života každého dospělého; přestože se nároky na další vzdělávání rychle proměňují, je jisté, že se zvyšují, a to nejen z hlediska množství a různosti nabízeného vzdělávání, ale především z hlediska jeho kvality. Zdá se tedy, že je potřebné vytvářet nové a nové příležitosti pro vzdělávání každého v jakémkoliv období dospělého života. Další vzdělávání má ve společnosti významné úkoly, přispívá nejen ke zlepšení postavení jednotlivců na trhu práce a podporuje konkurenceschopnost ekonomiky, ale významně podporuje sociální inkluzi, podporuje osobní rozvoj jednotlivců a jejich aktivní občanství. Na tyto skutečnosti reaguje NÚV dlouhodobým a systematickým rozvojem činností směřujících k podpoře dalšího vzdělávání a přispívá tak k naplňování vybraných úkolů Strategie celoživotního učení ČR.

Rozvoj dalšího vzdělávání je v činnosti NÚV silně provázán s projektovou činností, projekty jsou vnímány jako nástroj, který rozvoji dalšího vzdělávání i uznávání výsledků předchozího učení významně napomáhá. Vzdělávání spoluobčanů seniorského věku byl věnován projekt Senior, k uvedené cílové skupině směřují programy dalšího vzdělávání připravené ve spolupráci se školami, které sídlí v místech, kde nejsou university třetího věku. Programy jsou často realizovány za podpory místních úřadů a rozšiřují nabídku vzdělávání pro stále početnější skupinu obyvatel. V roce 2012 byl rozvoj dalšího vzdělávání podpořen především realizací projektů Národní soustava kvalifikací 2, UNIV 2 KRAJE; UNIV 3 Podpora procesů uznávání; Koncept Koncepce dalšího vzdělávání.

IPn Rozvoj a implementace Národní soustavy kvalifikací – NSK2

Projekt NSK2, plným názvem **Rozvoj a implementace Národní soustavy kvalifikací**, se začal řešit 5. května 2009. NSK2 navazuje na systémový projekt MŠMT Rozvoj národní soustavy kvalifikací podporující propojení počátečního a dalšího vzdělávání (zkr. NSK1), který v letech 2005-8 položil základy Národní soustavy kvalifikací jakožto registru celostátně uznávaných kvalifikací a vytvořil standardy pro kvalifikace na úrovni vyučení. NSK2 vytváří standardy pro kvalifikace na maturitní, příp. vyšší úrovni.

Cílem projektu je vytvořit a zprovoznit základní složky systému, který poskytne občanům příležitost k uznání jejich profesních znalostí a dovedností, ať už je získali jakkoliv a kdekoliv, a zaměstnavatelům možnost ovlivňovat obsah (náplň) vzdělávacích procesů vedoucích k získání té či oné kvalifikace, a tím zvyšovat kvalifikační úroveň a kvalitu práce vlastních pracovníků.

Rozvoj a implementace NSK je plně v souladu s aktuálními trendy v ČR i v EU, tedy s důrazem na celoživotní učení a uznávání jeho výsledků, na posilování partnerství vzdělávací sféry a světa práce či s počínajícím uplatňováním kreditního systému v odborném vzdělávání.

Potřeba NSK vyplývá i z takových dokumentů, jako je Strategie celoživotního učení v ČR, schválená vládou ČR v roce 2007, a jejího implementačního plánu, nebo zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

Zcela standardně fungovala v roce 2012 „výrobní“ část projektu, jíž je sdružení Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR a TREXIMA, s. r. o.; jejím hlavním cílem je zapojit zaměstnavatele do tvorby a aktualizace NSK a provozu sektorových rad. Byla provedena analýza činnosti sektorových rad v roce 2011 a její výsledky už vloni práci sektorových rad ovlivnily. V prvním čtvrtletí provedly sektorové rady analýzu trhu práce a navrhly seznam profesních kvalifikací, které posléze byly v roce 2012 vytvářeny či revidovány. Celkem šlo o cca 270 kvalifikací.

Byla dobudována síť tzv. stvrzovatelů profesních kvalifikací. Tvoří ji odborníci z řad zaměstnavatelů, kteří věcně posuzují návrhy standardů vytvořené sektorovými radami před jejich předáním do schvalovacího procesu. V rámci informačních a propagačních aktivit přibyla ke krajským konferencím v Pardubicích a v Mladé Boleslavi tzv. setkání u kulatého stolu, na nichž se pozvaní zástupci regionálních firem seznamovali s možnostmi uplatnění NSK ve své personální práci. Výměna informací mezi mateřskou částí projektu a sdružením probíhala zavedenými formálními postupy i neformálně.

Sdružení společností Trexima, s. r. o. a OKsystem, s. r. o. započalo práce spojené s inovací informačního systému NSK. Inovace se týká:

- Přehlednějšího zveřejňování profesních standardů a s tím spojených informací v IS NSK a jejich účelného propojení s webem vzdelavaniaprace.cz a ISKA.
- Vybudování tzv. správce NSK, tedy komplexního softwarového zajištění celého průběhu tvorby profesních kvalifikací od vytvoření rodného listu kvalifikace až k jejímu schválení MŠMT a zveřejnění v informačním systému.
- Vedení všech s tím spojených účetních a administrativních agend.

(Zkušební provoz inovovaného informačního systému NSK byl zahájen v lednu 2013.)

Ruku v ruce s inovací IS NSK se budovalo webové rozhraní vzdelavaniaprace.cz věcně navazující na vizi Cesta k lepší práci. Byly zprovozněny nové funkcionality, které dosavadní nabídku vzdělávacích příležitostí rozšířily o nabídku volných pracovních míst a o informace o zkouškách podle NSK.

V březnu 2012 byla vydána Metodika naplňování NSK s úpravami podle novely zák. 179/2006 Sb., v návaznosti na to proběhla školení pro členy pracovních skupin sektorových rad a expertních týmů. Byly konkretizovány představy o zapojení oborových skupin do procesů NSK a o užším propojování počátečního vzdělávání s Národní soustavou kvalifikací.

Proběhlo výběrové řízení na dodavatele zakázky „Vývoj a správa komplexního systému pro evidenci a podporu procesů autorizace a zkoušení“, zkráceně ISKA. Jeho vítězem se stala firma Aquasoft, která neprodleně zahájila práce na tvorbě komunikačního prostředí, jež má optimalizovat správní, řídicí a informační procesy probíhající „v zázemí“ NSK. Pilotní provoz ISKa pro autorizující orgány byl spuštěn v listopadu 2012, ostrý provoz běží od ledna 2013.

Firma Mathers Communication, vítěz výběrového řízení na propagační kampaň k projektu NSK2, rozvíjela aktivity, jimiž se snažila o postupné seznamování široké veřejnosti s novými možnostmi ověřování a uznávání jejich kvalifikací. Jejich výsledkem byly desítky informací, které se každý měsíc objevovaly v našich médiích.

Pokud jde o řízení vlastního projektu NSK2, od počátku probíhá jako cyklické řízení procesů (PDCA) věcně i časově vymezených v tzv. logickém rámci projektu. Ukazateli výsledků projektu k 31. 12. 2012 jsou počet profesních (dílčích) kvalifikací (366); počet autorizovaných osob (655); počet autorizací DK (2622) a počet realizovaných zkoušek (67107).

IPn Proměna středních škol v centra celoživotního učení – UNIV 2 KRAJE

Cílem projektu je podpořit zapojení středních odborných škol do realizace dalšího vzdělávání; střední školy jsou pro poskytování dalšího vzdělávání mimořádně vhodnou institucí – v převážné většině disponují odpovídajícím materiálním a prostorovým vybavením stejně jako kvalifikovanými pedagogickými sbory, z nichž lze získat kvalitní lektory dalšího vzdělávání. Jejich další výhodou je umístění, nacházejí se nejen v krajských

či dalších velkých městech, ale i v odlehlých částech jednotlivých krajů. Škola se může stát centrem celoživotního učení, tedy místem, které realizuje kvalitně a úspěšně nejen počáteční, ale i různé druhy dalšího vzdělávání pro širokou paletu účastníků.

Proměna školy je vždy závislá na postojích vedení školy i postojích pedagogických pracovníků, na jejich pojetí pedagogické profese. Měnit postoje je velmi složité a náročné, největšího úspěchu lze dosáhnout praktickou činností, proto se všechny zapojené školy staly autory programů DV i jejich realizátory.

Rozvoj kompetencí potřebných k úspěšnému naplnění role lektora byl podpořen kurzem lektorských dovedností, kompetence nezbytné pro tvorbu programů byly rozvíjeny na seminářích pedagogického projektování. Výsledkem je dosud více jak 900 připravených programů DV, které jsou obsahově i metodicky rozmanité, reagují na nejrůznější potřeby zaměstnavatelů i jednotlivců. Do tvorby programů se zapojilo více než 3 700 pedagogických pracovníků, do vlastní realizace programů téměř 2 000 pedagogických pracovníků.

Kurzů lektorských dovedností se úspěšně zúčastnilo téměř 2 600 účastníků a přes 6 000 dospělých se stalo účastníky realizovaných programů. Řada škol získala z realizace programů DV velmi pozitivní zkušenost, která jim pomohla překonat obavy z reakcí okolí, většina škol zlepšila své sebehodnocení, v oblasti dalšího vzdělávání si začala věřit.

Pro úspěšnou proměnu je však potřebné připravit a získat i prostředí, ve kterém škola pracuje. Jedná se především o zřizovatele škol, kteří významně ovlivňují všechny činnosti škol. Součástí projektu proto byla pravidelná jednání s představiteli zřizovatelů, průběžná prezentace projektu a jeho výsledků. Zřizovatelé dosud v 9 krajích podpořili vznik sítí škol, které budou nejen spolupracovat v oblasti poskytování dalšího vzdělávání, ale budou se v roli konzultantů či expertů podílet na koncepční činnosti krajů v oblasti DV.

IPn Koncepce dalšího vzdělávání – Koncept

Projekt Koncept vznikl na základě naléhavé potřeby řešit neutěšený stav dalšího vzdělávání dospělých v ČR. Další vzdělávání v ČR netvoří systém, jeho fungování je víceméně živelné, ovlivňované bezprostředními oscilacemi nabídky a poptávky bez dlouhodobějšího směřování k sladování vzdělávací nabídky s potřebami trhu práce. Účast dospělé populace na dalším vzdělávání je základním předpokladem pro zachování konkuren-

ceschopnosti lidských zdrojů v rámci evropského hospodářského prostoru. Další vzdělávání je též předpokladem zachování sociální soudržnosti, umožňuje dospělým, např. nezaměstnaným, doplnit si vzdělání tak, aby nebyli vylučováni z pracovního trhu.

Vzhledem k výše uvedenému významu patří míra účasti na dalším vzdělávání k základním ukazatelům, které jsou sledovány i na evropské úrovni. I když účast dospělých na dalším vzdělávání se v ČR v roce 2011 zvýšila na 11,4 % populace v produktivním věku, situace není v mezinárodním srovnání uspokojivá.

Projekt Koncept hraje významnou **koordinační úlohu v oblasti dalšího vzdělávání**. Další vzdělávání není totiž fenoménem pouze resortu školství, ale má i svůj přesah jak do resortu práce a sociálních věcí (rekvalifikace jsou významnou součástí DV), tak k různým sociálním partnerům, zejména zaměstnavatelům (podnikové vzdělávání zejména v malých a středních podnicích).

Resort školství zde plní velmi důležitou koordinační úlohu mj. proto, aby byla zajištěna provázanost počátečního a dalšího vzdělávání. Velkým přínosem projektu Koncept je tedy komunikace mezi zúčastněnými partnery tak, aby systém dalšího vzdělávání mohl fungovat jako jeden celek, kde jsou jednotlivé části propojeny.

V roce 2012 probíhalo zejména pilotní ověřování některých výstupů a opatření projektu na podporu rozvoje dalšího vzdělávání v ČR:

V oblasti „**Sladování nabídky DV s trhem práce**“ byly zpracovány informační produkty o vývoji trhu práce. Pro každý produkt byla vytvořena metodika a zároveň byl pilotně ověřen. Pro potřeby sektorových rad a tvůrců národní soustavy kvalifikací jsou určeny: profil sektoru, analýza vzdělávacích oborů a karty kvalifikací. Pro potřeby vzdělavatelů je určen informační produkt priority dalšího vzdělávání v kraji a pro poradce informační produkt: informační podpora pro změnu kvalifikace a profesní a kvalifikační trendy.

V oblasti „**Kvality DV**“ byl dále rozpracován systém ratingu vzdělávacích institucí pro jejich sebehodnocení/hodnocení. Pro rating byl vypracován autoevaluační dotazník, dotazník pro klienty a metodika pro externí hodnotitele.

V oblasti „**Podpory nabídky DV**“ byla věnována pozornost především podpoře vzdělavatelů týkající se marketingu a tvorby vzdělávacích programů. Byl vytvořen dvoumodulový e-learningový program seznamující s praktickými postupy z oblasti marketingu pro vzdělávací instituce a metodiky tvorby vzdělávacích programů pro dospělé.

V oblasti „**Monitoringu dalšího vzdělávání**“ byly vytvořeny webové stránky (www.dvmonitor.cz) pro monitoring systému dalšího vzdělávání zahrnující informace týkající se účasti na dalším vzdělávání, nabídky dalšího vzdělávání a dalších indikátorů na národní i krajské úrovni.

Dále byla věnována pozornost problematice **dalšího vzdělávání zaměstnanců v malých a středních podnicích**. Na základě terénního šetření zjišťujícího potřeby malých a středních podniků v této oblasti byly navrženy a pilotně ověřeny modelové vzdělávací projekty. Dále byla vytvořena metodika rozvoje lidských zdrojů v malých a středních podnicích, která má vzbudit zájem těchto podniků o další vzdělávání zaměstnanců a ukázat možnosti jeho podpory.

Velká pozornost byla nadále věnována publicitě projektu, proběhly krajské semináře, kde byly prezentovány a diskutovány výstupy projektu a zjišťována zpětná vazba od zainteresovaných cílových skupin – zejména zástupců krajských správ a samospráv, vzdělavatelů a zaměstnavatelů.

IPn Podpora procesů uznávání – UNIV 3

Realizace projektu byla zahájena v únoru 2012. Cílem projektu je zkvalitnit systém rekvalifikací prostřednictvím podpory a rozšiřování procesu uznávání výsledků předchozího učení a modernizací procesu akreditací. Proces uznávání výsledků předchozího učení (podle zákona 179/2006 Sb.) se v ČR postupně rozvíjí, jeho prostřednictvím získalo profesní kvalifikaci již téměř 70 tisíc občanů, jejich zájem ovšem směřuje k poměrně omezenému výseku profesních kvalifikací. V projektu se proto připravují rekvalifikační programy pro 350 profesních kvalifikací.

Po ukončení projektu budou programy veřejně dostupné tak, aby je mohli využít všichni žadatelé o akreditaci rekvalifikací. Část z uvedených programů bude pilotně ověřena; součástí pilotního ověřování je vstupní diagnostika, která má pomoci identifikovat, zda účastníci již disponují některými z kompetencí obsažených v příslušném kvalifikačním standardu NSK.

V roce 2012 byla realizována první série seminářů k tvorbě programů pro zhruba 150 profesních kvalifikací. Koncem listopadu pak byla zahájena realizace seminářů pro průvodce a hodnotitele; hodnotitel plní v projektu roli autorizované osoby, průvodce se zaměřuje na individuální práci s účastníky ověřování. Účastníci seminářů se nejen seznámí s problematikou uznávání výsledků předchozího učení, ale připraví si materiály nezbytné pro pilotní ověřování. Významná část práce projektu souvisí se standardy NSK, všechny nejasnosti a připomínky týkající se standardů jsou pečlivě shromažďovány, aby mohly být následně poskytnuty pracovníkům projektu NSK.

Samostatná aktivita je věnována modernizaci akreditací, její součástí je nejen příprava informačního systému pro příjem a zpracování žádostí o akreditace, ale i příprava řady nových metodik určených jak zájemcům o akreditaci, tak akreditační komisi a pracovníkům, kteří akreditaci rekvalifikací zajišťují.

Projekt byl v roce 2012 zahájen, ovšem jeho práce je stále významně opožděna v důsledku velmi složité administrace a průběhu výběrových řízení. Přes vysokou snahu projektového týmu se nedaří průběh výběrových řízení urychlit.

Sociální partnerství a vazby na trh práce

Zapojení sociálních partnerů do vývoje kvalifikačního systému i do ovlivňování cílů a obsahu vzdělávání (zejména odborného) patří k hlavním strategickým směrům rozvoje celoživotního učení v České republice. S odpovědností NÚV, kterou má ve vzdělávání i v oblasti vývoje kvalifikací je tak nutně spojena i odpovědnost za vytváření, nastavování a udržování mechanismu umožňujícího účinný vstup sociálních partnerů do vývoje vzdělávacích programů i systému kvalifikací.

Léta práce na tomto poli a trvalá spolupráce s MŠMT přinesla ovoce a postupně se podařilo dosáhnout stavu, v němž působí jako významný motivační a rozvojový faktor již sama možnost reálně ovlivňovat pojetí a obsah kvalifikačního systému i vzdělávacích programů počátečního či dalšího vzdělávání.

V obou klíčových směrech fungují a pracují významné struktury, o jejichž vznik se ústav zasloužil a které – spolu s MŠMT – v jejich činnosti trvale podporuje. Vzhledem k systému kvalifikací to jsou **sektorové rady** a pro oblast vzdělávání **oborové skupiny**.

V oblasti vývoje kvalifikačního systému explicitně stanovuje zastoupení všech relevantních partnerů zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Podstatným rysem výkladu a praktického uplatňování legislativy je požadavek, aby jako profesní kvalifikace byla popisována pouze taková jednotka, která při osvojení potřebných způsobilostí zajistí majiteli osvědčení přímé uplatnění na trhu práce. Od tohoto principu se odvozuje nezastupitelnost zaměstnavatelů při koncipování požadavků na kvalifikace v daném odvětví.

Činnost sektorových rad

Sektorové rady jsou důležitou platformou, která sdružuje významné reprezentanty zaměstnavatelů v jednotlivých sektorech. Jejich činnost je aktuálně spojena s individuálním národním projektem MŠMT Rozvoj a implementace Národní soustavy kvalifikací.

Aktivity sektorových rad se mohou lišit podle potřeb jednotlivých sektorů, musí však splňovat společná jednotná pravidla opírající se o schválenou metodiku. Odborníci zapojení do činnosti rad společně monitorují trh práce a identifikují vývojové trendy a změny.

Vyměňují si informace o potřebách sektoru zejména ve sféře rozvoje lidských zdrojů, aktivně podporují vzdělávání a rozvoj odborných dovedností v daném sektoru, analyzují profesní a kvalifikační potřeby v sektoru, navrhnou strukturu kvalifikací a vytvářejí hodnoticí standardy jednotlivých kvalifikací. Komunikují přitom nejen se zaměstnavateli, ale i se státními a vzdělávacími institucemi.

Výkonnou složkou sektorových rad v oblasti tvorby kvalifikačních a hodnoticích standardů profesních kvalifikací jsou pracovní skupiny. Členy pracovních skupin jsou vesměs externí odborníci, kteří s výjimkou vedoucího skupiny nejsou členy sektorové rady.

Do činnosti 29 sektorových rad a do jimi zřízených pracovních týmů se v roce 2012 aktivně zapojilo více než 1600 reprezentantů zaměstnavatelů a dalších odborníků. Výsledkem jejich činnosti nebylo jen několik stovek revidovaných nebo nově vytvořených standardů profesních kvalifikací, ale i další významný posun k tomu, aby vymezované kvalifikace běžně poptávali i reální zaměstnavatelé na trhu práce.

Činnost oborových skupin

Také v oblasti vývoje vzdělávacích programů pomáhá vytvořit prostor pro uplatnění sociálních partnerů legislativa. Zásadně jej vymezuje školský zákon v pasáži věnované rámcovým vzdělávacím programům. Prakticky jej pomáhají naplnit oborové skupiny. Ty pracují při Národním ústavu pro vzdělávání z pověření a s trvalou podporou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy již více než dvacet let.

Jejich činnost se v současnosti soustřeďuje na dva základní úkoly:

- Podporovat, udržovat a rozvíjet efektivní komunikaci tvůrců vzdělávacích programů a popisů kvalifikací v České republice se všemi relevantními partnery.
- Sledovat evropské trendy ve vzdělávání a aktivně podporovat zavádění evropských nástrojů v České republice.

V běžné denní praxi to znamená, že externí odborníci v odborných a oborových skupinách spolupracují s pracovníky ústavu na klíčových úkolech při vývoji vzdělávacích programů a kvalifikací. Rozsah této spolupráce se mění s časem i se zaměřením činností. V roce 2012 se resortní projekt přizpůsobil sloučení ústavů a významně se rozšířil okruh řešených úkolů. Tomu se přizpůsobila struktura i některé aspekty činnosti.

Hlavními pilíři resortního úkolu jsou odborné a oborové skupiny. Odborné skupiny jsou ustavovány na základě aktuálních potřeb. Jejich činnost se zaměřuje na klíčová témata obecnější povahy s dopadem na celostátní úrovni i do mezinárodního prostředí.

Typickými aktivitami jsou úkoly v oblasti podpory zajišťování kvality vzdělávání, vývoje vzdělávacích programů a při zavádění evropských nástrojů, např. v oblasti přiřazování úrovní kvalifikací k úrovním Evropského rámce kvalifikací. Na konci roku 2012 resortní projekt na národní úrovni zahrnoval činnost 23 odborných skupin.

Oborové skupiny pracují dlouhodobě, po celou dobu od zahájení projektu. Podporou jejich činnosti reaguje resort školství na potřebu stanovovat požadavky na znalosti, dovednosti a kompetence, které je třeba promítnat do vzdělávacích programů vytvářených na celostátní úrovni, jimiž jsou od roku 2005 rámcové vzdělávací programy. 25 oborových skupin je uspořádáno sektorově a svou činností podporuje tvorbu vzdělávacích programů reflektujících požadavky trhu práce.

Způsob, kterým se pracovníci ústavu snaží zajistit komunikaci s „expertní základnou“ v oborových a odborných skupinách se vyvíjí. Od roku 2012 by měl k vzájemnému informování významně přispívat elektronický zpravodaj Oborové skupiny. Kromě udržování úrovně informovanosti externích spolupracovníků se podílí na vytváření obecného povědomí o úkolech, jejichž řešením tyto skupiny přispívají k rozvoji základního a středního školství v České republice. Je primárně určen k distribuci v elektronické podobě. Má rozsah dvoustrany. Zpravidla budou připravena tři čísla ročně.

Spolupráce sektorových rad a oborových skupin (při propojování počátečního vzdělávání s NSK)

V roce 2012 byly vytvořeny základní předpoklady pro to, aby oborové skupiny a sektorové rady více než dosud spolupracovaly při propojování programů počátečního vzdělávání s Národní soustavou kvalifikací (NSK). Odpovídá to postavení NSK, která je nejen významným společným rámcem výstupů počátečního a dalšího vzdělávání, ale i východiskem pro vymezování struktury a obsahu oborů počátečního vzdělávání prostřednictvím úplných profesních kvalifikací (ÚPK) a jejich skládáním z kvalifikací profesních (PK).

Spolupráce sektorových rad a oborových skupin je nastavována tak, aby se při naplňování NSK uplatňovaly dva klíčové procesy:

- Prvým je proces tvorby standardů profesních kvalifikací směřující k uspokojení potřeb trhu práce na základě analýzy dělby práce, pracovišť a firem. V tomto procesu jsou klíčovým hráčem zaměstnavatelé v sektorových radách.
- Druhým je proces vymezování úplných profesních kvalifikací a způsobů jejich skládání z profesních kvalifikací. V tomto procesu náleží klíčová role vzdělavatelům, které reprezentují oborové skupiny.

Oba procesy budou probíhat koordinovaně za přítomnosti zaměstnavatelů i vzdělavatelů. Úplná profesní kvalifikace bude nově metodicky nastavena, protože její stávající nastavení jako ekvivalentu povolání se ukázalo v některých případech z hlediska rolí pro počáteční vzdělávání jako nepoužitelné. Podle nového metodického nastavení bude úplná profesní kvalifikace ucelenou jednotkou, která dává základy pro širší profesní uplatnění a pro další vzdělávání a je možné jí získat v počátečním vzdělávání.

V závěru roku 2012 byly navrženy metodické postupy, na které naváže tvorba podmínek pro pilotní ověřování procesů ve třech oborových skupinách. Na základě vyhodnocení výsledků bude úkol propojování NSK s počátečním vzděláváním přenesen i do dalších oborových skupin.

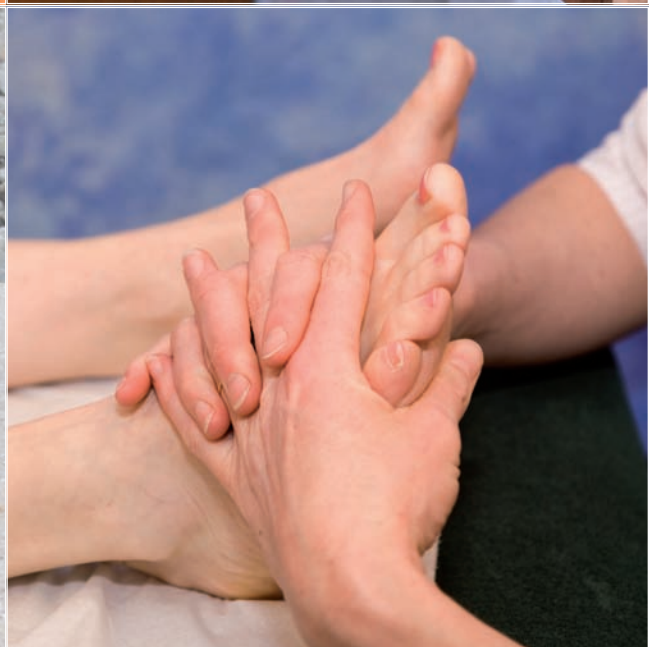
Pro oborové skupiny je připravovaný společný úkol novou formou pokračování jejich dosavadních aktivit souvisejících s vývojem vzdělávacích programů. Jak již bylo uvedeno, dlouhodobě se věnují podpoře kurikulární reformy ve středním odborném vzdělávání v ČR. Plánovaný vstup do řešení společného úkolu se sektorovými radami je tak na tomto místě příležitostí k určitému bilancování.

Bezprostředně po ustavení se oborové skupiny podílely na tvorbě tzv. profesních profilů. Ty je možné považovat za přímé předchůdce současných kvalifikačních standardů v Národní soustavě kvalifikací. Jakkoliv se totiž jednalo o činnost, již odborníci v oborových skupinách zastupovali tehdy nedostatečně fungující aktéry při formulování „objednávky ze sféry výkonu práce“, mělo řešení úkolu velký význam pro další vývoj projektu. Právě bezprostředně předcházející tvorba profesních profilů vytvořila základní předpoklady pro to, aby oborové skupiny splnily své úkoly v navazujícím období tvorby rámcových vzdělávacích programů.

Významné předpoklady pro zapojení oborových skupin do přípravy kurikulární reformy vytvořilo i opakované řešení úkolu „Sledování vývoje kvalifikačních požadavků ve skupinách příbuzných povolání“. Výsledkem byly souhrny informací o trendech vývoje kvalifikací potřebné pro tvůrce programů odborného vzdělávání. První vlna sektorově zaměřených studií byla zveřejněna na přelomu roků 1999 a 2000, druhá v roce 2004. Třetí vlna tvorby studií původně plánovaná na rok 2010 se neuskutečnila, protože sledování vývoje kvalifikací bylo v souvislosti s rozvojem sektorových rad převedeno do jejich kompetence a příslušné analýzy se každoročně stávají podkladem pro vznik nových návrhů profesních kvalifikací.

Poslední vlnu studií volně nahrazují překlady obdobně zaměřených materiálů evropských. V roce 2012 byly s podporou resortního projektu oborových skupin dokončeny a zveřejněny poslední české překlady vybraných sektorových studií k předpokládanému vývoji kvalifikačních požadavků v Evropě (Sectors'New Skills for New Jobs).

Zpřístupňování evropských materiálů je součástí další významné skupiny aktivit oborových skupin. Tou byla i v roce 2012 aktivní spolupráce při zavádění evropských nástrojů pro podporu studijní a pracovní mobility (EQF a ECVET).

Kvalita ve vzdělávání

V oblasti zajišťování kvality ve vzdělávání se NÚV v roce 2012 zaměřil zejména na probíhající reformu závěrečných zkoušek v oborech vzdělání s výučním listem, kterou významně podpořila finanční pomoc Evropského sociálního fondu prostřednictvím projektů NZZ (2009–2012) a NZZ_2 (2012–2014).

V rámci kmenové činnosti NÚV se uskutečnilo samostatné šetření na zjišťování možností realizace závěrečné zkoušky podle jednotného zadání v oborech vzdělání kategorie C a J. V souvislosti s ukončením národního projektu Cesta ke kvalitě byly završeny plánované výstupy na podporu autoevaluačních procesů, jež stimulují trvalé zvyšování kvality práce škol. Referát STÚ, který je metodickým pracovištěm NÚV pro výuku písemné a elektronické komunikace, se snažil zachovat všechny vzdělávací a zkušební činnosti pro školy i přes radikální snížení počtu pracovníků, provedené v rámci reorganizace NÚV v předchozím roce.

IPn Nová závěrečná zkouška – NZZ

31. 3. 2012 byl ukončen tříletý národní projekt Nová závěrečná zkouška zaměřený na podporu **reformy závěrečných zkoušek v učebních oborech**. Koncepce nové závěrečné zkoušky, vytvořená v průběhu projektu, byla projednána na oponentním řízení v NÚV 20. 2. 2012. Oponentní komise složená ze zástupců MŠMT, Hospodářské komory ČR a sdružení učňovských zařízení Česha ve svém hodnocení uvedla: „Práce na nové koncepci závěrečné zkoušky byly vykonány pečlivě a kvalitně, a proto vedly k dosavadním dobrým výsledkům, které zaslouží vysoké ocenění.“

Nová závěrečná zkouška ve srovnání s ostatními formami evaluace představuje formu moderní, lacinou a v této době už jednoznačně a dostatečně kladně vyzkoušenou.“

Ve školním roce 2011/2012 se pro využití jednotného zadání alespoň v jednom z vyučovaných oborů rozhodlo 81 % škol v oborech vzdělání kategorie H. V oborech kategorie E, pro které byla jednotná zadání vytvářena teprve druhým rokem, je využilo 61 % škol. Závěrečnou zkoušku podle jednotného zadání skládalo 23 321 žáků (78 %) v oborech H a 1 669 žáků (46 %) v oborech E. Některé školy zavedly závěrečnou zkoušku podle jednotného zadání ve všech oborech, které vyučují.

IPn Nová závěrečná zkouška 2 – NZZ 2

Dne 1. dubna 2012 byl zahájen národní projekt Nová závěrečná zkouška 2, jehož cílem je dokončit reformu závěrečných zkoušek v učebních oborech a připravit podmínky pro plošné zavedení jednotných zadání ve školním roce 2014/2015. Pro závěrečné zkoušky v letech 2012/2013 a 2013/2014 se budou připravovat nová jednotná zadání pro obory vzdělání s rámcovými vzdělávacími programy ve vazbě na kvalifikační standardy Národní soustavy kvalifikací.

Kromě přípravy jednotných zadání se projekt NZZ_2 koncentruje zejména na vybudování dlouhodobě využitelné databanky témat, o kterou se bude opírat realizace závěrečných zkoušek po ukončení projektu, tj. v roce 2014/2015. Těžiště pak již nebude v průběžné tvorbě nových témat, nýbrž v revizi, příp. inovaci existující databáze témat a sestavení jednotného zadání ve škole. Z uvedeného důvodu byly v prvním roce nového projektu nejprve zajištěny nezbytné předpoklady:

Byla navázána spolupráce s řediteli a učiteli odborných škol, kteří se stali vedoucími autorských týmů pro přípravu jednotlivých jednotných zadání (celkem 106) a s cca 500 učiteli, kteří zpracovávali témata písemné, praktické a ústní zkoušky ve svém oboru.

Dále byl uveden do provozu vnitřní editor internetového informačního systému, který umožňuje vytvářet strukturovaný dokument, jehož texty zpracované různými autory mají stejnou formální úpravu. V takovém dokumentu je rovněž možné vzájemně zaměňovat úkoly mezi jednotlivými tématy, a tak vytvářet množství nových témat, ze kterých si školy budou sestavovat zadání „na míru“. A pro zajišťování kvality výstupů byl nastaven náročný proces schvalování témat, do kterého jsou zapojeni garanti příslušného oboru vzdělání, metodici, techničtí a jazykoví korektoři a správci informačního systému NZZ.

Jednotná zadání pro závěrečné zkoušky 2012/2013 budou v průběhu března 2013 postupně vystavována na webovém portálu internetového informačního systému, kde má každá škola svou kartu školy, obsahující seznam všech oborů, které má zapsané ve školském rejstříku a tedy schválené pro výuku.

Závěrečné zkoušky v oborech vzdělání kategorie C a J

Cílem úkolu Závěrečné zkoušky v oborech vzdělání kategorie C a J, který byl v NÚV řešen v roce 2012 na základě přímého podnětu ministerstva školství, bylo zjistit, jaké jsou možnosti pro realizaci závěrečné zkoušky podle jednotného zadání v oborech vzdělání kategorie C a J a zda by bylo možné i v těchto oborech využít dosavadní zkušenosti s realizací nové závěrečné zkoušky.

Prostřednictvím dotazníkového šetření a konzultacemi s vyučujícími se zjišťovalo, zda je možné stanovit jednotící a standardizující požadavky na závěrečnou zkoušku pro obory vzdělání, ve kterých se připravují žáci se závažnými speciálními vzdělávacími potřebami a především v oborech praktické školy s výrazně sníženými vzdělávacími předpoklady. A dále, jakým způsobem by mělo být jednotné zadání závěrečných zkoušek koncipováno, aby mohlo být běžně využíváno ve školní praxi.

Provedená šetření mezi vyučujícími v oborech vzdělání 63–51-J/01 Obchodní škola a 78-62-C/02 Praktická škola dvouletá prokázala, že ověřování jednotného zadání u závěrečné zkoušky má jejich podporu. Vyučující se domnívají, že příprava jednotného zadání ve spolupráci škol je reálná a jeho využití u závěrečných zkoušek bude pro žáky přínosné. Naproti tomu bylo prokázáno, že jednotné zadání pro praktickou školu jednoletou podporu učitelů nemá. Důvodem je široká škála typů a stupňů postižení žáků, která vyžaduje vysoce individuální přístup při ověřování jejich výsledků. V prosinci 2012 byla s vyhodnocením dotazníkového šetření seznámena gremiální porada skupiny II MŠMT, která rozhodla, aby NÚV v řešení úkolu pokračoval v roce 2013.

IPn Cesta ke kvalitě

V srpnu 2012 byl ukončen projekt ESF Cesta ke kvalitě, jehož cílem bylo podpořit **autoevaluační procesy na školách** a ve spolupráci se školami, zřizovateli a ČŠI vhodně provázat autoevaluaci a externí evaluaci tak, aby bylo zajištěno trvalé zvyšování kvality práce škol. Národní ústav pro vzdělávání v projektu Cesta ke kvalitě odpovídal za realizaci tří aktivit: A – Výzkum a analýzy, B – Vývoj a ověřování a C – Podpůrné systémy pro školy a partnery škol. V bloku klíčových aktivit A byly v roce 2012 dokončeny všechny plánované publikace: Vliv socioekonomických faktorů na pojetí kvality školy v ČR, Autoevaluace školy v zahraničí a Autoevaluace školy a její postavení v zahraničním administrativně-legislativním a evaluačním rámci.

Dále byly vytvořeny studie, analýzy, závěrečné zprávy jako např. Analýza aktivit, produktů, informací, Analýza rozhovorů, Závěrečná zpráva k přidané hodnotě projektu, Vyhodnocení konferencí, Výsledky anket apod.

V bloku klíčových aktivit B byla v roce 2012 dokončena tvorba 30 evaluačních nástrojů, k nimž byly vytvořeny uživatelské manuály. Portál evaluačních nástrojů byl z webových stránek projektu převeden na portál RVP.CZ. Na webových stránkách projektu byly zveřejněny příklady inspirativní praxe, kde jsou zastoupeny všechny typy škol regionálního školství. Zároveň byla dokončena publikace Autoevaluace v praxi českých škol a souhrnná publikace Principy autoevaluace z externího pohledu. Na webových stránkách projektu byl zveřejněn slovník, který primárně definuje pojmy z oblasti hodnocení a kvality ve vzdělávání.

V bloku klíčových aktivit C byly v roce 2012 dokončeny plánované aktivity vzájemného učení škol v podobě vzájemných návštěv, peer review a workshopů, zaměřených na práci škol s evaluačními nástroji. Bylo vydáno poslední ze šesti čísel bulletinu Na cestě ke kvalitě, která se tematicky zabývala různými fázemi autoevaluace, ale i dalšími aspekty vlastního hodnocení v životě školy. Vznikly elektronické publikace: Vzájemné učení v oblasti autoevaluace (tato publikace byla vydána knižně), Poradenství v oblasti autoevaluace a monografie Školy na cestě ke kvalitě, systém podpory autoevaluace škol v ČR. Mimoto byl vydán multimediální průvodce autoevaluací v podobě DVD, který obsahuje veškeré výstupy projektu. DVD je zároveň zveřejněné na webových stránkách projektu.

Činnost Státního těsnopisného ústavu

Referát STÚ je metodickým pracovištěm NÚV pro výuku předmětu písemná a elektronická komunikace na středních školách. Pořádá řadu seminářů pro učitele středních škol, vytváří výukové programy, publikace a další školní pomůcky, zajišťuje poradenské služby v oblasti písemné a elektronické komunikace. Široké veřejnosti nabízí kurzy psaní desetiprstovou hmatovou metodou a kurzy obchodní korespondence a zajišťuje znalecké posudky z těsnopisu. Pro žáky středních škol organizuje krajskou a celostátní soutěž v grafických disciplínách a spolupracuje se školami na organizaci dalších soutěží. Vydává časopis Rozhledy s metodickými materiály pro výuku písemné a elektronické komunikace. STÚ je členem Mezinárodní federace pro zpracování informací INTERSTENO.

Státní zkoušky z grafických disciplín, které mají 65letou tradici, byly pozastaveny v roce 2011 na základě zjištění MŠMT, že pro ně není právní úprava ve školském zákoně. Od té doby na obnovení zkoušek NÚV úzce spolupracuje s ministerstvem školství, jakož i se zástupci Asociace obchodních akademií a s dalšími subjekty. STÚ byl rovněž po celý rok pod neustálým tlakem veřejnosti, hlavně z řad pedagogů středních škol, kteří se obnovení státních zkoušek dožadovali.

Podobně jako v předchozích letech se STÚ zapojil v roce 2012 do organizování celé řady soutěží, ve kterých si žáci poměřovali své dovednosti a schopnosti se studenty jiných škol a zároveň získávali neocenitelné zkušenosti. Nejvýznamnější z nich bylo mistrovství republiky v grafických disciplínách pro studenty středních škol pořádané na jaře každého roku.

Kromě toho se STÚ podílel také na organizaci celé řady soutěží menšího rozsahu jako např. Krupkorektura na OA Krupkovo náměstí, Kollárův beránek na VOŠE a OA Kollárova, Státnice nanečisto na OA Neveklov, Mikulášský a Vánoční turnaj na OA Dušní, Májový turnaj na OA Hovorčovická či mistrovství ČR praktiků ve zpracování textů pořádané sdružením Interinfo v Olomouci. Ve spolupráci s Gymnáziem a SOŠ pro zrakově postižené v Praze 5 organizoval STÚ již 6. ročník soutěže pro zrakově postižené žáky v opise textu na počítači, který je pro ně nepostradatelným pomocníkem při komunikaci a ulehčuje jim v mnoha ohledech i další životní situace. Svého druhu jedinečná soutěž dává zrakově postiženým žákům základních a středních škol možnost ukázat, že jsou schopni i přes svůj hendikep dosáhnout vynikajících výsledků.

V roce 2012 byl vydáván již 88. ročník časopisu Rozhledy, který slouží jako učební a tréninková pomůcka pro předmět písemná a elektronická komunikace, pro státní zkoušky a pro soutěže v grafických disciplínách. Časopis má i svou informační funkci ve vztahu k využívání osobních počítačů a jejich programového vybavení v oblasti písemné a elektronické komunikace. Funkce časopisu doplňují webové stránky, na nichž dává STÚ jeho odběratelům k dispozici podkladové i vzorově řešené soubory ke všem uveřejněným zadáním.

Školské a školní poradenské služby, rovné příležitosti

Oddělení rovných příležitostí se zabývalo zejména školskými a školními poradenskými službami, poskytováním poradenských služeb v pedagogicko-psychologických poradnách a speciálně pedagogických centrech.

Řešená témata se vztahovala k nastavování systému rovných příležitostí a podmínek ve vzdělávání prostřednictvím kategorií stupňů podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, řešena byla kategorizace zdravotních postižení a možnosti nastavování podpory pro tyto žáky. Současně v návaznosti na tato témata bylo zahájeno zpracovávání „Katalogu vyrovnávacích a podpůrných opatření“, který byl připravován v souvislosti s plánovanými úpravami školského zákona. Dlouhodobě se věnuje pozornost žákům se sociálním znevýhodněním, kdy je třeba vycházet z toho, že sama práce ve škole zahrnuje nároky na žáka, se kterými se obvykle děti seznamují v prostředí majoritní rodiny (jazyk, kultura, návyky, hodnoty atd.), tam kde je dítě ze sociálně vyloučené lokality, bez znalosti jazyka majority, s odlišnými kulturními vzorci a hodnotami – je třeba pro tyto žáky vytvářet prostředí „zprostředkovaného“ učení, aby se dokázali adekvátně vyrovnávat s handicapem. Z těchto důvodů se ve spolupráci s ČSI mapovalo, jak pracují školská poradenská zařízení v kontextu stanovování vzdělávacích opatření zejména pro romské žáky. Pozornost je tomuto tématu věnována dlouhodobě i v souvislosti s naplňováním rozsudku v kauze D. H., který vymezil povinnosti vzdělávacímu a tedy i poradenskému systému.

Sonda mapovala diagnostické postupy a možnosti intervenční práce s těmito žáky, zvláště velkou pozornost věnovala zařazování žáků s lehkým mentálním postižením do ZŠ praktické. Ukázalo se, že je velmi problematické stanovování diagnózy LMR, která je obvykle doprovodnou diagnózou kombinovaného postižení a je tudíž velmi složité omezení této diagnózy na pouhé číselné vyjádření. Z těchto důvodů se sešla také řada odborníků v čele s UPA (Unie psychologických asociací), kteří řešili situaci užívaných diagnostických a intervenčních postupů v ČR. Stav nástrojů ke stanovování těchto opatření není v ČR uspokojivý, je třeba řešit tuto situaci vytvářením nových a validních nástrojů, které by mohly pomoci k zpřesnění těchto postupů.

Ve vztahu ke školským poradenským službám bylo řešeno také téma zapojování školských poradenských zařízení do systému včasné intervence. Školská poradenská zařízení, přestože jsou často spojovacím prvkem mezi klienty a dalšími specializovanými pracovišti, nejsou obvykle součástí tohoto systému, což bude předmětem řešení v dalším období.

Velká pozornost je dlouhodobě věnována tématu **péče o nadané žáky**, pracuje koordinační skupina složená ze zástupců MŠMT a OPŘO, a která se věnuje naplňování celostátní Koncepce péče o mimořádně nadané žáky. Longitudinální výzkum nadaných žáků sleduje 31 mimořádně nadaných dětí z pohledu psychologické a speciálně pedagogické péče, získaná data přispívají k popisu příznaků nadání, ke specifikaci práce s mimořádně nadanými žáky, ke stanovování vzdělávacích opatření pro tyto žáky.

Pozornost byla věnována také školním poradenským službám, organizaci činností školních psychologů a školních speciálních pedagogů, kteří jsou většinou organizováni v projektu RAMPS (viz. níže). Bylo realizováno šetření, které zjistilo, že je pouze 8,5 % ZŠ a SŠ, kde působí tito odborníci bez podpory projektu. Ve školách mírně převažují speciální pedagogové, ukazuje se, že je důležité, aby jejich úvazek nebyl pod 0,5 úvazku. Současně realizovaná sonda potvrdila, že koncentrace těchto odborníků je ve velkých městech a v regionech, kde je jejich služba podpořena zřizovateli.

Oddělení se zabývalo také tématy prevence, byla zpracována metodická doporučení pro další oblasti rizikového chování, pro netolismus (závislost na ICT), sebepoškozování a suicidiální jednání. Zpracována byla témata subkultur mládeže, sekt a sexuálně rizikového chování. Zpracována byla také obsahová analýza metodických doporučení MŠMT pro oblast prevence, výsledkem je návrh na úpravy klíčových dokumentů – minimální preventivní program a slovník termínů pro oblast prevence.

V oblasti **koordinace profesních skupin** na úrovni regionů se pozornost zaměřovala především na spolupráci s koordinátory logopedické péče ve školství. Vzhledem k tomu, že v žákovské populaci přibývá dětí s poruchami řeči, přispívaly tyto činnosti k zlepšení péče o tyto žáky ve školách v ČR.

Oddělení rovných příležitostí současně poskytuje **poradenské služby klientům** (žákům a jejich rodičům), kteří jsou obvykle nespokojeni s poskytovanými službami v PPP nebo SPC a vyhledávají služby poradenství. Oddělení plní roli školského poradenského zařízení, tuto službu poskytují pracovníci oddělení také pro **Evropské školy v Bruselu a v Lucemburku**. Žákům těchto škol jsou poskytovány poradenské služby kariérového poradenství, poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a expertní služby pro školy. Současně je školám a dalším subjektům poskytována expertní a poradenská práce, a to formou konzultací, odpovědí na dotazy, emailové a telefonické komunikace.

Součástí činnosti oddělení byla také **metodická podpora zařízení ústavní a ochranné výchovy**. Byla zahájena příprava standardů kvality péče v školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Na podporu pracovníků těchto zařízení byly organizovány programy DVPP, které se věnovaly realizaci výchovných opatření, tématům práce se skupinou, rizikovému chování, práci s rodinou klientů, case managementu, seberozvoji a profesnímu růstu, supervizi. Probíhalo také vzdělávání pro pracovníky školských poradenských zařízení, které se orientovalo na intervenční a diagnostickou práci s klienty. Velká pozornost je již tradičně věnována **výcvikům asistentů pedagoga**, sebezkušenostním výcvikům pracovníků v poradenském systému i v systému ústavní a ochranné výchovy. Mezi výzkumné úkoly pak můžeme zařadit také dlouhodobé **vyhodnocování kasuistik žáků se specifickými poruchami učení**. Studie by měla zaznamenat typické znaky SPU, jejich kulturní podmíněnost, specifika průběhu poruchy i to, jaký vliv má na vývoj poruchy charakter nastavených intervenčních opatření. Ukazuje se, že velký vliv na práci s těmito žáky má také práce s jejich sebedůvěrou.

Oddělení se věnovalo také řešení projektů ESF – zejména to byly projekty: CPIV na podporu inkluzivního modelu vzdělávání, projekt DIS orientovaný na diagnostické nástroje, projekt VYNSPI, který se věnoval vytváření standardů programů prevence rizikového chování, a konečně projekt RAMPS, který se věnoval vytváření metodické podpory pro školy a školská poradenská zařízení v ČR, zvláště pak činnosti školních psychologů a školních speciálních pedagogů.

IPn Rozvoj a metodická podpora poradenských služeb – RAMPS VIP III

Do projektu bylo postupně zapojeno 200 škol v zastoupení základních škol, základních škol praktických a speciálních, základních škol a mateřských škol, středních škol, gymnázií a středních odborných učilišť. Ve školách začalo pracovat více než 214 školních psychologů a školních speciálních pedagogů, kteří začali poskytovat široké spektrum poradenských služeb, orientovaných především na podporu žáků s potřebou vyrovnávacích nebo podpůrných opatření ve vzdělávání. Odborníci, kteří pracují ve školách, jsou metodicky vedeni metodiky pro školní psychology/školní speciální pedagogy, kteří poskytují odbornou podporu pracovníkům ve školách, pomáhají jim orientovat se v oblastech zejména intervenční a diagnostické práce ve školách, která se orientuje na žáky, pedagogy a rodiče.

Současně metodici pomáhají zapojeným odborníkům v komunikaci uvnitř školního poradenského pracoviště a s vedením škol. Zapojených metodiků poskytujících služby pro školní poradenská pracoviště je 41.

Metodici pro školní poradenská pracoviště zpracovali také tyto čtyři tematické metodické zprávy: Týmová spolupráce školního poradenského pracoviště ve školách, kde je realizován projekt RAMPS – VIP III, Vyrovnávací opatření ve školách (realizujících projekt RAMPS – VIP III), Rizikové chování ve školním prostředí, Řešení rizikového chování ve školním prostředí, spolupráce s dalšími subjekty.

Zpracováno bylo 800 dílčích zpráv ze škol. Dále vznikly pracovní skupiny v rámci aktivity ŠPP, které se věnují vytváření Katalogu vyrovnávacích a podpůrných opatření, používaným formulářům, tvorbě podpůrných programů a IVP, metodickému vedení učitelů, tématům diagnostiky, sociálního klimatu škol, specifickým poruchám chování i příkladům dobré praxe.

Pro odborníky ve školách bylo připraveno více než 60 vzdělávacích programů, které reflektovaly různé rozložení kompetencí odborníků od začínajících specialistů s praxí do 3 let až po zkušené odborníky s praxí delší než 7 let.

Vzdělávací programy se zaměřovaly na témata legislativy, ukotvení profese ve školách, vedení dokumentace, poskytování speciálně pedagogických a psychologických služeb, tématům IVP, šikany, kyberšikany, týrání a zneužívání, metakognice, psaní zpráv, práci se třídou, organizaci činností školního poradenského pracoviště, stresu, diagnostice i modelu třístupňové metodické podpory (3MP).

Projekt se věnuje také vytváření podkladů k úpravám legislativy, zejména Katalogu vyrovnávacích a podpůrných opatření. Jsou zpracovávány návrhy dílčích metodik pro oblast práce se třídou, pro vytváření IVP, pro komunikaci s pedagogy, pro práci se zprávou z vyšetření, pro práci s dokumentací. Velká pozornost je věnována také restrukturalizaci školských poradenských služeb. SVP (střediska výchovné péče) se věnují především rizikovému chování a vytváření smluv s rodiči. V projektu probíhá také komunikace s pracovníky krajských úřadů a s řediteli zapojených škol.

IPn Centra podpory inkluzivního vzdělávání – CPIV

V první polovině roku 2012 (do srpna) pokračovala intenzivní spolupráce se školami, které byly do projektu zapojeny ve školním roce 2011/12, a nadále probíhaly aktivity ve školách z prvního a druhého roku projektu (školní roky 2009/10 a 2010/11). V druhé polovině roku 2012 projekt vstoupil do prvního prodlouženého období své činnosti.

První polovina roku 2012 patřila intenzivní metodické podpoře v zapojených školách, během které pracovníci CPIV mimo jiné aktivně podporovali vznik nových pozic asistentů pedagoga a podíleli se na zvyšování jejich odbornosti, či zprostředkovávali školám volnočasové aktivity pro žáky a podíleli se na jejich realizaci. Pro školy zapojené ve školním roce 2011/12 byly zpracovány školní podpůrné programy (Špp), které byly na základě získaných podnětů od vedení škol a metodiků projektu dále upravovány a zpřesňovány a následně předávány školám k implementaci. V tomto období byla zpracována Metodika tvorby Špp pro potřeby škol nezapojených do projektu CPIV. Celkový počet Špp vytvořených v rámci projektu byl 342. V dubnu 2012 vznikla Zpráva o stavu inkluzivního vzdělávání 2012 a osm metodik (více www.cpiiv.cz). Nadále pokračovalo síťování nestátních neziskových organizací (NNO) a dalších subjektů se školami bylo zajišťováno další vzdělávání pedagogických pracovníků zapojených škol, školských poradenských pracovišť a byly zvyšovány odborné kompetence pracovníků projektu.

V druhé polovině roku 2012 byla dle identifikovaných potřeb nadále realizována metodická podpora školám ze všech tří let působení projektu. Déle byla ověřena funkčnost osmi metodik vzniklých jako výstup z projektu ve školách a ověřovala se i funkčnost metodiky tvorby školního podpůrného programu (Špp) a využitelnost okomentované modelové struktury Špp v praxi škol nezapojených do projektu CPIV. Pokračovalo vzdělávání a metodické vedení pracovníků CPIV a byla vyhodnocena zpětná vazba ze škol zapojených v projektu ve školním roce 2009/2010 a 2010/2011. Uskutečnily se dvě celorepublikové konference CPIV v Praze a Olomouci za účasti škol zapojených ve všech třech letech působení projektu. Proběhla také archivace výstupů jednotlivých regionálních pracovišť CPIV.

IPo Diagnostika dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – DIS

Hlavním cílem projektu, který započal koncem roku 2010, je rozšířit, zkvalitnit a doplnit nástroje pro psychologickou, pedagogickou a speciálně pedagogickou diagnostiku dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), včetně žáků se sociokulturním znevýhodněním a žáků s mimořádným kognitivním nadáním, a vytvořit metodické postupy pro užívání těchto nástrojů a interpretaci jejich výsledků u žáků s různými typy diagnóz.

Specifickými cíli projektu pak jsou následující body: identifikace již existujících a pro uvedené účely vhodných zahraničních i starších českých nástrojů a jejich adaptace; tvorba nových nástrojů ve spolupráci s českými odborníky; pilotáž a standardizace adaptovaných a nově vytvořených nástrojů; příprava testových materiálů a metodických příruček k vydání; a konečně zaškolení pedagogických pracovníků v práci s novými nástroji.

Do projektu DIS jsou zapojeny tyto diagnostické nástroje:

- IDS (The Intelligence and Development Scales)
- CFT-20 (Cattell Culture Fair Intelligence Test)
- CAST (Childhood Autism Spectrum Test)
- Testová baterie rodinných vztahů PARQ/CONTROL
- Test mapující připravenost pro školu (MaTeRS)
- Test struktury základních matematických schopností (TSZMS)
- Sociální klima třídy
- Baterie testů fonologických schopností
- Vytváření příběhů – verbální test tvořivosti
- Posuzovací škály a didaktické testy k vyhledávání nadaných žáků
- Škála měření úzkosti a úzkostlivosti dětí – revize
- ADHD Rating Scale – IV

Stěžejní náplní projektu v roce 2012 bylo pokračování v procesu standardizace u většiny výše uvedených nástrojů. Vyškolení odborníci z pedagogicko-psychologických poraden či škol navštěvovali základní a mateřské školy po celé ČR, kde získávali individuální souhlasy zákonných zástupců dětí s vyšetřením. Vyšetřením náhodně vytipovaných žáků získané záznamové archy zasílali odborníci z terénu realizačnímu týmu, který informace z nich průběžně přepisoval do elektronických datových matic.

Zkontrolované a vyčištěné datové matice byly předány odborným pracovníkům projektu, kteří započali se statistickou analýzou a tvorbou norem. Na základě zpětných vazeb od odborníků z terénu realizační tým také navrhoval úpravy jednotlivých částí použitých diagnostických nástrojů a ve spolupráci s autory nástrojů připravoval další části manuálů. Odborníci ze školních a školských poradenských zařízení z celé České republiky byli osloveni s nabídkou spolupráce s projektem při sběru dat při pilotáži a následné standardizaci diagnostických nástrojů. V součtu pro všechny diagnostické nástroje se pak sběru dat zúčastnilo (či do konce projektu zúčastní) minimálně 200 odborníků. Tito do projektu zapojení odborníci tedy získali nejen teoretické znalosti, jak s testem pracovat, ale také přímé praktické zkušenosti. Získané dovednosti pak mohou přímo využít na svých školních či školských poradenských pracovištích.

Ukončení Projektu DIS je plánováno na 31. 8. 2013. K tomuto datu budou všechny níže uvedené diagnostické nástroje připraveny k vydání a odborníci ze školních a školských poradenských pracovišť je budou moci využít ve své praxi.

IPo Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni – VYNSPI

30. září 2012 byl úspěšně ukončen ESF projekt VYNSPI, jež je akronymem zkráceného názvu: Vývoj národního systému vzdělávání v primární prevenci. NÚV (zpočátku IPPP) se do projektu zapojil v prosinci 2009 a byl v tomto projektu partnerem hlavního řešitele Kliniky adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze (zpočátku Centrum adiktologie). Do projektu byly zapojeny kraje – středočeský, jihočeský, jihomoravský, zlínský a olomoucký.

Partnerská část projektu cílila svou podporu na tři prioritní obsahové osy:

- Vzdělávací a metodická podpora pro pedagogické pracovníky v zařízeních náhradní výchovné péče (NVP), tj. v dětských domovech, dětských domovech se školou, výchovných ústavech, diagnostických ústavech a střediscích výchovné péče
- Vývoj procesu certifikace programů primární prevence rizikového chování (dále také PPRCH)
- Obsahová analýza právních dokumentů MŠMT z pohledu primární prevence rizikového chování

Dominantní aktivitou partnerské části (NÚV) byla vzdělávací a metodická podpora pro pedagogické pracovníky v NVP v zapojených krajích. Na základě mapování vzdělávacích potřeb těchto pracovníků byly sestaveny a realizovány vzdělávací programy (kurzy, workshopy), v jejichž rámci si frekventanti zvyšovali své profesní dovednosti a znalosti.

Celkem bylo v rámci 26 vzdělávacích programů podpořeno 499 pedagogických pracovníků v zařízeních institucionální výchovy ze zapojených krajů (z toho 120 mužů a 399 žen). Současně byly vytvořeny tři publikace sloužící jako zdroj inspirace pro profesní růst pracovníků v NVP: Vybraná témata výchovatelské praxe: Inspirace pro vychovatele v zařízeních ústavní a ochranné výchovy (Pacnerová, Zelenda Kupcová eds., 2012) – sborník textů se tematicky zaměřuje na začínající vychovatele. Autoři, především odborníci z praxe, se zamýšlejí nad různými oblastmi a obtížemi výchovatelské profese. Dále pak Cesta k pozitivním výsledkům u dětí v náhradní péči (Cameron, Maginn, 2012) – překlad knihy, která popisuje metodu založenou na rodičovském přístupu, kterou mohou využít především vychovatelé v zařízeních NVP. A v neposlední řadě Fenomén odchodu do samostatného života dítěte vyrůstajícího v náhradní výchovné péči (Běhounková, 2012) – přehledová studie přináší ucelený pohled na problematiku přípravy na odchod ze zařízení a následné péče o děti opouštějící NVP.

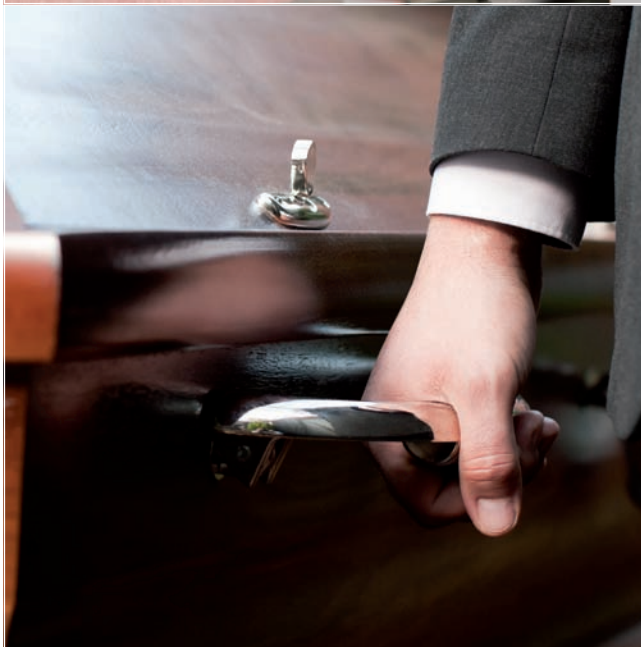
Druhou stěžejní linií projektu VYNSPI tvořila práce na rozšíření certifikačního procesu programů primární prevence užívání návykových látek na celé spektrum rizikového chování. Byly vytvořeny a publikovány Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování (dále Standardy PPRCH, Pavlas, Martanová, 2012) a k nim prováděcí dokumenty – Manuál pro certifikátora a Certifikační řád a metodika místního šetření pro proces certifikace dle Standardů odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování. Souběžně proběhly vzdělávací semináře pro certifikátory a poskytovatele programů PPRCH.

Poslední osou projektu byla obsahová analýza právních dokumentů MŠMT z pohledu primární prevence rizikového chování. Analyzovány byly 3 zákony a 16 vyhlášek MŠMT na základě těchto kritérií: zacházení s pojmem PPRCH, definování cílů PPRCH, jaká zařízení participují na PPRCH, osoby zodpovědné za PPRCH, předpoklady pedagogických pracovníků pro realizaci PPRCH, metodická podpora pedagogických pracovníků v oblasti PPRCH, koordinace prevence a spolupráce s dalšími subjekty, formy naplňování prevence (např. spektrum služeb, audiovizuální prostředky, nařízení – školní řád, vnitřní řád atd.).

K dalším výstupům, které vznikly pod vedením Kliniky adiktologie 1. LF UK a VFN patří první ucelená monografie (učebnice) Primární prevence rizikového chování ve školství (Miovský, Skácelová, Zapletalová, Novák, 2010) a terminologický slovník PPRCH Výkladový slovník základních pojmů mezioborové školské prevence rizikového chování (Miovský a kol., 2012). Neméně významným je koncepční dokument navrhuující kariérní postup pracovníků v prevenci Čtyřúrovňový model kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci rizikového chování ve školství (Charvát, Jurystová, Miovský, 2012).

Dále budou publikovány praktické metodické opory, zejména pro školní metodiky prevence, ale i další pracovníky v primární prevenci rizikového chování. Jedná se o sborník programů PPRCH Příklady dobré praxe programů školské prevence rizikového chování (Širůčková, Miovský, Skácelová, 2012) a metodický nástroj pro sestavení Minimálního preventivního programu ve škole Doporučená struktura a rozsah Minimálního preventivního programu školské prevence rizikového chování (Miovský, Skácelová, Čablová, 2012).

Projekt VYNSPI během své realizace vytvořil kvalitní teoreticko-metodickou základnu pro primární prevenci v ČR. Řadíme se tak k zemím, které v oblasti primární prevence udávají směr, a to v mezinárodním měřítku.

Analýzy trhu práce

Sledováním a zjišťováním informací potřebných pro zlepšování uplatnitelnosti absolventů škol na trhu práce se v NÚV dlouhodobě zabývá oddělení pro analýzy kvalifikačních potřeb trhu práce. Spektrum jeho činností je však širší a pestřejší. V oblasti vzdělávání se oddělení zabývá vývojem vzdělanostní a oborové struktury žáků a studentů ve středním a vyšším odborném vzdělávání, která zčásti odráží také budoucí kvalifikační strukturu absolventů škol vstupujících na trh práce. Dalším rozsáhlým tématem je zjišťování situace absolventů škol po přechodu na trh práce nebo po vstupu do terciárního vzdělávání. Zdrojem těchto informací jsou jak kvantitativní statistické údaje o nezaměstnanosti či zaměstnanosti absolventů škol, tak kvalitativní údaje získané přímo od absolventů prostřednictvím dotazníkových šetření nebo od pracovníků pracovních agentur či úřadů práce. Část činností oddělení se také soustřeďuje na zjišťování kvalifikačních potřeb ze strany zaměstnavatelů a jejich názorů na připravenost absolventů škol při nástupu do práce. Některé údaje zjišťují pracovníci oddělení pravidelně každý rok, řada šetření se však provádí jen v několikaletých cyklech.

V roce 2012 byl jako každoročně zpracován materiál informující o struktuře nově přijatých žáků a studentů do oborů středního a vyššího odborného vzdělávání. Studie obsahuje jak časové srovnání za posledních 5 let, tak informace v členění podle krajů. Dále byla vytvořena studie zaměřená na postavení mladých lidí na trhu práce v ČR a v zemích EU, zejména z pohledu plnění cílů týkajících se zaměstnanosti a vzdělávání mladých daných všeobecnou strategií Evropy 2020. Materiál popisuje nezaměstnanost mladých lidí v evropských zemích, dále seznamuje se zaměstnaností mladých podle dosaženého vzdělání i z hlediska typu pracovní smlouvy či míry zapojení mladých lidí na trh práce. Vzhledem k hospodářské recesi a jejím dopadům na domácí trh práce a počet pracovních míst v ekonomice byla již čtvrtý rok po sobě zpracována stručná zpráva o nezaměstnanosti absolventů škol, která informovala o situaci absolventů na trhu práce souhrnně podle kategorií vzdělání, popřípadě o absolventech nejpočetnějších skupin oborů.

V rámci informační podpory krajů byly také pro každý kraj vytvořeny jednak přehled vývoje struktury nově přijatých žáků a absolventů, jednak informace o struktuře zaměstnanosti v jednotlivých krajích a dále přehledy o nezaměstnanosti absolventů škol v daných regionech. Zprávy jsou volně přístupné na webu NÚV v části Vzdělávání a trh práce. Tyto informace slouží převážně pracovníkům MŠMT a krajských úřadů při jejich práci na přípravě či revizi dlouhodobých záměrů. Oddělení pro analýzy kvalifikačních potřeb trhu práce se zapojuje i do dalších činností a aktivit, například poskytováním informací v kariérovém poradenství jak institucím a sociálním partnerům, tak veřejnosti. Dále poskytuje informace v českém i anglickém jazyce pro Skills Panorama, což je nový informační systém zaměřený na sledování indikátorů kvalifikačních potřeb na trhu práce a jejich neshod.

IPn Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy – VIP Kariéra II – KP

Tento individuální projekt národní byl zahájen v květnu 2010 a je spolufinancován z ESF a ze státního rozpočtu ČR. Jeho hlavním cílem je rozšíření, racionalizace a další zkvalitnění informační, vzdělávací a metodické podpory kariérového poradenství a vzdělávání ve školách. V roce 2012 pokračovaly činnosti v rámci vytváření koncepčního návrhu integrovaného systému kariérového poradenství. Proběhla tři setkání fokusní skupiny za účasti představitelů MŠMT, MPSV, ÚP, NÚV a neziskových organizací, na kterých se projednávaly jednotlivé části návrhu. Byly zpracovány výsledky dotazníkového šetření zaměřeného na práci kariérových poradců působících na pobočkách Úřadu práce ČR. Byla zjišťována četnost kontaktů s těmito klienty, nejčastěji řešená témata a názor poradců na připravenost těchto žáků ke vstupu na trh práce.

Vznikly také dvě publikace vypovídající o rozhodování žáků základních a středních škol o dalším studiu jak z pohledu žáků, tak z pohledu rodičů. Jejich výsledky přibližují, do jaké míry žáci přistupují k rozhodování zodpovědně, s ohledem na budoucí úspěšnost na trhu práce, do jaké míry je pro ně důležité, aby vykonávali profesi, která je uspokojuje, a také, jak velkou úlohu hrají v rozhodování dnešních chlapců a dívek o volbě oboru vzdělání rodiče, širší rodina, kamarádi, učitelé, kariéroví poradci, pracovníci úřadu práce a pedagogicko-psychologických poraden, informace od škol a další informační zdroje (televize, internet, Facebook).

V rámci aktivity zaměřené na prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání vznikla publikace, která mapuje problematiku předčasných odchodů ze středních škol z pohledu odborníků. Vychází z analýz rozhovorů realizovaných s managementem škol, poradenskými a pedagogickými pracovníky na školách, pracovníky úřadu práce i neziskových organizací, což umožňuje postihnout sledovanou problematiku z různých úhlů pohledu. V materiálu nechybí ani příklady dobré praxe nejen z oblasti škol, ale i neziskových organizací, které mohou být inspirací při řešení tohoto problému.

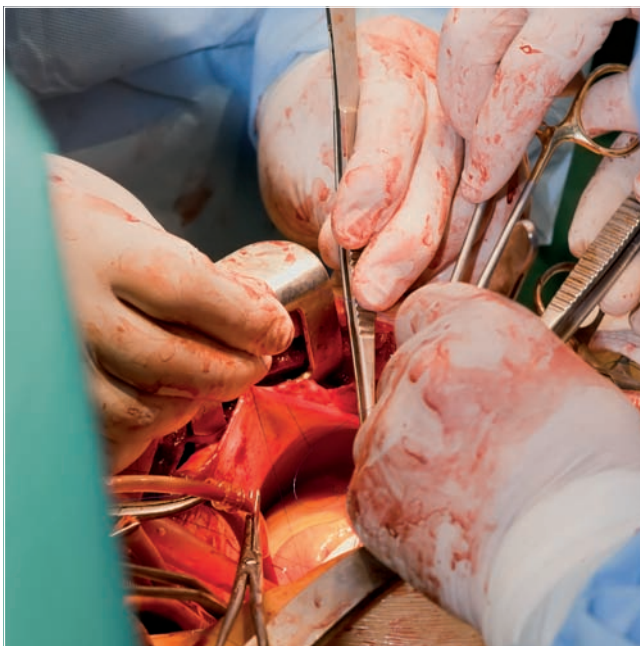
V roce 2012 probíhaly také práce na koncepční inovaci a rozšíření informačního systému o uplatnění absolventů škol na trhu práce (ISA+) dostupného na www.infoabsolvent.cz. Tento systém je základním výstupem projektu a nabízí komplexní přehled vzdělávací nabídky, rady a doporučení pro volbu profesní dráhy, dále řadu výsledků analýz a šetření z oblasti uplatnění absolventů v praxi i v terciárním vzdělávání, včetně uplatnění žáků se zdravotním postižením.

Na jaře se uskutečnily dva workshopy s kariérovými poradci, na kterých byl inovovaný systém z velké části představen a diskutován. V září pak byl zcela inovovaný informační systém ISA+, více přizpůsobený potřebám cílových skupin, spuštěn do provozu. Významné jsou zcela nové funkce a komponenty jako vyhledávání podle školních vzdělávacích programů, fulltextové vyhledávání, profesní test, výběr pomocí obrázků, nebo 41 nově vzniklých videoukázek představujících některé technické profese i jejich školní přípravu atd.

Jako každoročně byla vydána souhrnná publikace Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2011, která shrnuje nejdůležitější poznatky z oblasti situace a úspěšnosti absolventů na trhu práce z předchozího roku a materiál detailně analyzující nezaměstnanost absolventů, a to až na úroveň jednotlivých oborů vzdělávání.

Rozsáhlým výstupem minulého roku je také analýza zaměřená na vývoj kvalifikačních potřeb trhu práce v ČR a EU v minulosti i s perspektivou do roku 2020. Součástí výstupu je i sada 84 statických stránek a 4 dynamických stránek, v nichž je vývoj kvalifikační struktury zaměstnanosti v ČR a EU analyzován zvlášť pro 24 ekonomických odvětví a 60 profesních skupin. Všechny zmíněné výstupy jsou veřejně dostupné na stránkách www.infoabsolvent.cz, a to jak ve formě analytických publikací, tak i ve zjednodušené formě informačních stránek.

Vzdělávací nabídka středních a vyšších odborných škol pro školní rok 2013/14 byla zpracována také do formy CD Kam na školu – Střední školy v ČR a CD Kam na školu – VOŠ v ČR. Tato CD byla rozeslána na všechny základní (popřípadě střední) školy společně s novým 2CD Technické obory vzdělání – filmová exkurze a s publikací Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2011. V prosinci 2012 proběhla konference projektu, kde byly zpracované výstupy prezentovány. Pokračovalo i e-learningové vzdělávání výchovných/kariérových poradců na základních a středních školách eKariéra+. Během roku se vzdělávání konalo ve třech bžích, další byl zahájen. V listopadu se uskutečnil workshop k e-learningovému vzdělávání za účasti tutorů a absolventů. Workshop měl za úkol získat od účastníků nejen zpětnou vazbu k absolvovanému studiu, ale také obecné názory o e-learningu jako takovém.

Kariérové poradenství

Podpoře kariérového poradenství je v rámci NÚV věnována značná pozornost, přičemž jde o dlouhodobý trend, kdy samostatné oddělení zabývající se oblastí kariérového poradenství vzniklo již v roce 2000. Podpora kariérového poradenství je v rámci činnosti ústavu zaměřena jak do oblasti počátečního vzdělávání, tak do oblasti celoživotního vzdělávání. Podpora kariérového poradenství se odehrává v několika oblastech: předně jde o metodickou, informační a vzdělávací podporu výchovných–kariérových poradců na školách, metodiků prevence a dalších pedagogických pracovníků zabývajících se kariérovým poradenstvím. Dale byla metodická poradenská podpora poskytována i mimoškolním poradenským pracovištím (IPS při ÚP, ICM). A v neposlední řadě je v rámci NÚV poskytováno i přímé kariérové poradenství zájemcům o počáteční i další vzdělávání, a to především v rámci činnosti Centra kariérového poradenství.

Činnost Centra kariérového poradenství

Centrum kariérového poradenství (CKP) bylo založeno v roce 2001 a od té doby jeho pracovníci poskytují poradenství po telefonu, internetu i formou individuální osobní konzultace zaměřené na projektování vzdělávací dráhy žáků základních a středních škol a také dospělých zájemců o vzdělávání. V roce 2012 bylo v rámci CKP poskytnuto kariérové poradenství 1 195 klientům. Od vzniku Centra kariérového poradenství (od roku 2001) pak byla podpora v kariérovém poradenství poskytnuta cca 15 000 zájemcům. Zvýšená pozornost byla v oblasti kariérového poradenství věnována znevýhodněným, a to jak formou přímého poradenství, kdy informační služby CKP jsou postaveny na individuálním přístupu zejména v případě osob se zdravotním postižením, tak i podporou výchovných poradců věnujících se znevýhodněným žákům. Při poskytování kariérového poradenství zájemcům o vzdělávání i při poskytování informační, metodické a vzdělávací podpory poskytovatelům kariérového poradenství využívá NÚV ve značné míře výsledků projektu VIP II – Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy, a to jak informačního systému ISA+, tak i e-learningového vzdělávacího programu určeného pracovníkům v oblasti kariérového poradenství na školách, přičemž v roce 2012 získal kurz akreditaci MŠMT.

NÚV jakožto čelný představitel, do jehož gesce spadá podpora kariérového poradenství v počátečním vzdělávání, se v roce 2012 také zaměřil na vytváření podkladů pro koncepci systému kariérového poradenství pro oblast počátečního vzdělávání v podmínkách kurikulární reformy, kdy v součinnosti s úkoly projektu VIP II – Kariérové poradenství byly zahájeny detailnější práce na koncepční části studie „Návrh integrovaného systému kariérového poradenství“. Při práci na koncepci bylo využíváno úzké spolupráce s experty v oblasti kariérového poradenství. Na základě výsledků práce fokusních skupin pak byly provedeny úpravy koncepční části. Práce na úpravě koncepce budou pokračovat i v dalším roce.

Síťování organizací poskytujících kariérové poradenství

NÚV se stejně jako v předchozích letech věnoval v oblasti kariérového poradenství i podpoře síťování organizací poskytujících kariérové poradenství na národní úrovni. Jednou z forem, kterých NÚV k tomu využíval, je aktivní účast na činnosti Národně poradenského fóra (NPF), které bylo založeno v roce 2010, přičemž NÚV (v roce 2010 NÚOV) byl zakládajícím členem. NÚV je také členem úzkého koordinačního týmu NPF, který má na starosti přípravu aktivit NPF.

Mezi základní aktivity NPF patří koncepční a koordinační činnosti v oblasti celoživotního kariérového poradenství, monitorování aktuálního stavu systému celoživotního kariérového poradenství a také metodická podpora subjektům zainteresovaným v oblasti kariérového poradenství. V roce 2012 se tak NÚV podílel na přípravě dvou plenárních zasedání, na kterých referoval o své činnosti v oblasti kariérového poradenství a zúčastnil se všech setkání koordinační skupiny. Ve spolupráci s experty v oblasti kariérového poradenství se NÚV podílel v roce 2012 na přípravě profesní kvalifikace kariérový poradce, která byla schválena koordinační radou a v současné době čeká na schválení autorizujícím orgánem. Dále ve spolupráci s Euroguidance se podílel na přípravě Národní ceny kariérového poradenství a na přípravě terminologického výkladového slovníku kariérového poradenství, přičemž práce na slovníku kariérového poradenství budou pokračovat i v následujícím období.

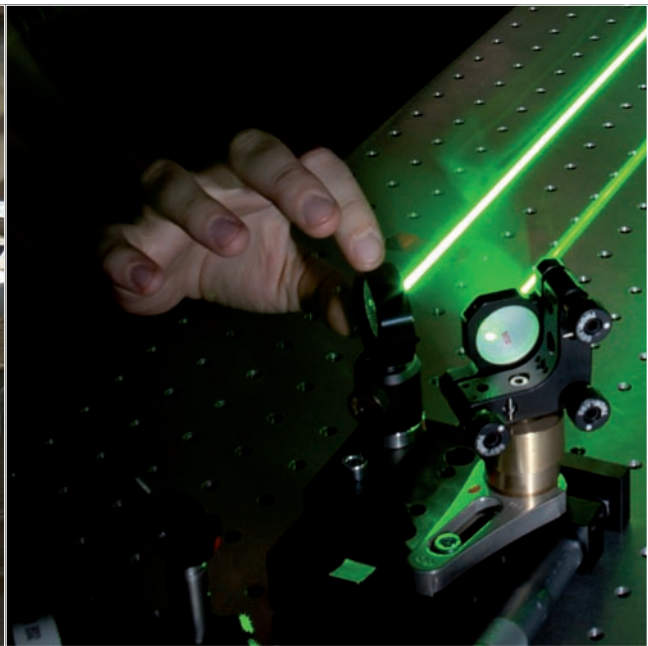
Mezinárodní spolupráce v oblasti kariérového poradenství

Na evropské úrovni NÚV přispíval k mezinárodní spolupráci v oblasti kariérového poradenství jako člen Evropské sítě pro celoživotní poradenství (ELGPN). Hlavním cílem sítě ELGPN je podpora spolupráce ve vývoji systémů celoživotního poradenství včetně podílu na rozvoji koncepčního rámce pro celoživotní poradenství na úrovni EU. Zástupce NÚV byl jako člen řídicího výboru ELGPN pověřen koordinací pracovní skupiny „Career Management Skills“, která se věnovala kompetencím pro řízení vzdělávací a profesní dráhy. Druhý zástupce České republiky ze sektoru zaměstnanosti byl zapojen do klíčové aktivity „Access, dostupnost, přístup k službám“. Celkem se v roce 2012 zástupce NÚV účastnil dvou jednání pracovní skupiny WP1 (Career Management Skills) v Bruselu a závěrečného setkání na Maltě a dvou plenárních zasedání (Kodaň a Larnaka). Zástupce NÚV v ELGPN se tak aktivně podílel na přípravě doporučení pro tvorbu strategií a politických rozhodnutí v oblasti kariérového poradenství.

V rámci mezinárodní spolupráce se NÚV v oblasti kariérového poradenství zapojil do činnosti tematické pracovní skupiny Evropské komise Předčasné odchody ze vzdělávání. Skupina byla ustanovena ke konci roku 2011 a prozatím je její činnost naplánována do konce roku 2013. V rámci této skupiny je mapována problematika předčasných odchodů ze vzdělávání, podpora transferu zkušeností v jednotlivých zemích a shromažďování příkladů dobré praxe při řešení problematiky předčasných odchodů ze vzdělávání. Zástupce NÚV se při práci v této pracovní skupině soustředí zejména na předávání zkušeností při řešení předčasných odchodů ze vzdělávání v ČR, a to i z pohledu kariérového poradenství, které je důležitou složkou preventivní péče. V roce 2012 se zástupce NÚV účastnil čtyř setkání členů pracovní skupiny v Bruselu.

Mezinárodní spolupráci realizuje NÚV v oblasti kariérového poradenství i prostřednictvím projektu CENTRES (Creative Entrepreneurship in Schools), který byl zahájen v únoru 2012. Jde o projekt typu Comenius pod vedením British Council v Polsku. Projekt řeší 8 partnerů, přičemž NÚV se v rámci své pilotní aktivity zaměřuje na pomoc žákům s přechodem na trh práce s ohledem na jejich individuální možnosti a potřeby jejich kariéry. Cílem aktivity je rozšířit stávající možnosti práce s žáky při přechodu na trh práce, snížit rizika s tímto přechodem spojená a pomocí mentoringu poskytnout žákům podporu v kontextu jejich kariéry a jejich uplatnitelnosti. V roce 2012 spočívala činnost NÚV zejména v nastavení a vymezení přípravy podkladů pro pilotní ověření e-learningového vzdělávacího programu a také ve spolupráci s ostatními partnery při výměně zkušeností a příkladů dobré praxe.

Dalším příkladem mezinárodní spolupráce v oblasti kariérového poradenství je realizace projektu CET (Certified European E-tutor). Projekt CET byl zahájen k 1. 2. 2012 bude ukončen 30. 9. 2013. Jde o projekt typu Lifelong Learning Programme, Leonardo da Vinci, Transfer of Innovation. Projekt řeší 7 partnerů. Projekt má za úkol připravit online vzdělávací program s certifikací – E-Tutor, který by zajišťoval a zaručoval celoevropský standard a platnost. Účastní se jej celkem sedm zemí EU, z toho dvě – ČR a Finsko realizují pilotní kurz. V prosinci 2012 byla kurzu udělena akreditace MŠMT s dobou platnosti do 4. 12. 2015. Dále proběhlo zpracování obsahu programu pro distribuci potenciálním zájemcům o pilotní kurz a pro překlad do českého jazyka. Proběhla příprava vstupního dotazníku pro účastníky a přihlášky, nábor vytipovaných zájemců o pilotní kurz, přičemž kurz proběhne v anglickém jazyce.

Mezinárodní spolupráce a evropské aktivity

Spolupráce na mezinárodním poli umožňuje sledovat vývoj vzdělávání v evropském i širším mezinárodním kontextu a srovnávat ho se strategiemi a vývojem v ČR. Cílem této spolupráce je být respektovaným expertním pracovištěm v síti partnerských evropských institucí. Mezinárodní aktivity ústavu v této oblasti vyplývají především ze závazků ČR jako členské země EU.

Mezinárodní aktivity v oblasti všeobecného vzdělávání

NÚV byl i v roce 2012 členem CIDREE, mezinárodního konsorcia institucí zabývajících se rozvojem a výzkumem vzdělávání, které se věnuje především oblastem kurikula, standardů a hodnocení. Jedná se o síť organizací, které hrají ve svých zemích na národní úrovni klíčovou roli v oblasti rozvoje kurikula nebo ve výzkumu vzdělávání. Zástupkyně NÚV se v březnu 2012 zúčastnila valné hromady konsorcia konané v Albánii.

Tematická pracovní skupiny v oblasti matematiky, přírodních věd a technologií (Thematic Working Group on Mathematics, Science and Technology) Evropské komise se vyjadřuje k otázkám MST ve vzdělávání. Celkovým cílem TWG je identifikovat úspěšné politické přístupy ke zvyšování úrovně vzdělání v matematice a přírodovědném vzdělávání, které by pomohly členským státům do roku 2020 snížit podíl žáků se špatnými výsledky v matematice a přírodních vědách na méně než 15 % (měřeno v testech PISA). Účast v PLA pomáhá členským státům rozvíjet jejich MST vzdělání tím, že umožňuje jejich zástupcům dozvědět se o účinných přístupech vzdělávacích politik ostatních zemí a společně přemýšlet o současných opatřeních v jejich vlastních zemích a zvažovat potenciální nové přístupy. V rámci činnosti tematické pracovní skupiny se zástupkyně NÚV zúčastnila těchto akcí: a) Peer Learning aktivita v Belfastu a Dublinu; b) Setkání pracovní tematické skupiny v Bruselu; c) semináře, který byl pořádán v rámci dánského předsednictví a byl zaměřen na kreativitu a inovace v STEM vzdělávání. Další tematickou pracovní skupinou, které se NÚV účastnil, byla skupina pro ICT a vzdělávání (Thematic Working Group on ICT and Education), která má za cíl vytvoření rámce pro implementaci digitálních kompetencí a využití ICT pro vzdělávání na všech stupních. Zástupkyně NÚV se v roce 2012 zúčastnila druhého i třetího jednání pracovní skupiny, které se konaly v Bruselu.

NÚV se zúčastnil konference 2012 Intel® Educator Academy EMEA na základě osobního pozvání organizátorů firmy Intel a evropské organizace European Schoolnet, se kterou ve spolupráci s Domem zahraničních služeb se podílel na realizaci mezinárodních projektů (např. projektu Spice). Konference se konala na podzim v Bratislavě a byla věnována odborníkům přírodovědných vzdělávacích institucí z Evropy, Středního východu a Afriky.

Dlouholetá je spolupráce s **Evropským střediskem pro moderní jazyky (ECML)** v rakouském Grazu, které je zřízeno pod patronátem Rady Evropy. Zástupci NÚV se jednak účastnili různých diseminačních seminářů v rámci projektů organizovaných ECML a od roku 2012 spolupracuje NÚV s ECML v rámci tzv. cílené podpory pro členské státy. V roce 2012 bylo ve spolupráci s ECML uspořádáno Letní setkání lektorů Evropského jazykového portfolia (EJP) v praxi a dále výstupní konference projektu Evropské jazykové portfolio v praxi.

V loňském roce se v rámci dlouholeté spolupráce s divizí jazykové politiky **Rady Evropy** účastnil zástupce NÚV a MŠMT dvou různých seminářů, které se dlouhodobě věnují dvěma hlavním tématům, a to roli vyučovacího jazyka ve výuce a integraci plurilingvního a interkulturního vzdělávání do kurikulárních dokumentů. V rámci **projektu Evropské komise „Training basic skills teachers“** se zástupkyně NÚV zúčastnila jednání v Londýně jako odborný poradce pro otázky matematické gramotnosti, RVP ZV a standardů oboru matematika. Na jednání byla řešena problematika matematické gramotnosti, porovnání národních kurikulů, institucionální podpora matematického vzdělávání. Zástupkyně NÚV se zúčastnila konference „ICT pro výuku jazyka“ ve Florencii, kde prezentovala v České republice nově vytvořenou on-line aplikaci Evropské jazykové portfolio, která vznikla v rámci národního projektu „Evropské jazykové portfolio v praxi“, jehož byl NÚV partnerem.

Mezinárodní aktivity v oblasti odborného vzdělávání

NÚV vyvíjel aktivity v poradním sboru při **Evropské komisi pro hodnocení kvality odborného vzdělávání (ACVT)**, zabýval se propagací **Evropského rámce kvalifikací (EQF)** a vzniku Národního kvalifikačního rámce, podílel se na vypracování podmínek **Evropského systému kreditů v odborném vzdělávání (ECVET)** a jeho uplatnění v národních podmínkách a participoval na evropské síti pro zvyšování kvality odborného vzdělávání (EQAVET). Zároveň se díky práci **Národního centra Europass ČR** rozvíjela dostupnost dokumentů Europass.

V roce 2012 NÚV partnersky spolupracoval na projektu DISCO II (Vícejazyčný slovník dovedností a kompetencí), v rámci kterého bylo začátkem února v Praze uspořádáno setkání partnerů mezinárodního projektu a zástupkyně NÚV se zúčastnila závěrečné konference projektu v Římě, kde přednesla příspěvek o možném využití slovníku DISCO Národními centry Europass, SOŠ, SOU, VOŠ a jejich absolventy. V rámci projektu CREDCHEM, který ustanovil síť usnadňující mobilitu žáků v chemickém sektoru, se zástupkyně NÚV zúčastnila setkání v Drážďanech.

Schůzka a jednání **sítě pro podporu mobility Netinvet**, navazující na výstupy projektu Recomfor, jehož byl NÚV partnerem, proběhlo za účasti zástupce NÚV v Rotterdamu. Zástupkyně NÚV se zúčastnila semináře ECVET, organizovaného ECVET Teamem pro realizátory evropských projektů a výměn studentů v odborném vzdělávání v Miláně. Dvě zástupkyně NÚV se pak zúčastnily konference evropských sítí podporujících mobilitu (sítě Europass, Eurodesk, Euroguidance, EURES) ve švédské Uppsale. NÚV byl i v roce 2012 členem sítě ReferNet, která zprostředkovává výměnu informací z oblasti odborného vzdělávání mezi členskými státy EU, včetně dalšího vzdělávání a rekvalifikací a je koordinován agenturou Evropské komise CEDEFOP. ReferNet se skládá z národních konsorcií organizací aktivních v dané oblasti. Ve funkci národního koordinátora se pravidelně (po dvou letech) střídá NÚV s Národním vzdělávacím fondem a v roce 2012 plnil tuto funkci NÚV. V rámci implementace pracovního plánu se zástupce NÚV zúčastnil regionálního setkání zástupců sítě ReferNet v Sofii, setkání pracovní skupiny ke zvýšení viditelnosti sítě ReferNet v Soluni, slavnostní konference k 10. výročí vzniku sítě ReferNet a navazujícího plenárního zasedání zástupců sítě.

NÚV se v roce 2012 stal partnerskou organizací v rámci **projektu RailVET** (Railway operation in ECVET), který byl koordinován tureckým Generálním ředitelstvím pro odborné vzdělávání (ETOGM) Ministerstva pro národní vzdělávání. V rámci projektu poskytovali experti NÚV připomínky a návrhy k již vytvořeným vzdělávacím modulům z oblasti železniční dopravy. V říjnu NÚV hostil mezinárodní expertní workshop zabývající se adaptací těchto modulů do systému ECVET. Zástupci NÚV se pravidelně účastnili projektových setkání (Bratislava, Slovensko – duben a Janov, Itálie – červenec) a závěrečné konference projektu (Ankara, Turecko – prosinec). Vybrané výstupy projektu budou připraveny k pilotnímu testování v praxi ve školách zabývajících se touto oblastí vzdělávání.

Na konci roku 2012 odstartoval za koordinace NÚV projekt v rámci programu Leonardo da Vinci – Partnerství. Cílem projektu je výměna zkušeností s využitím výstupů a výsledků žákovské mobility (zejména stáží v podniku) učiteli během výuky, výměna zkušeností a diskuze k možnostem začlenění mobility do kurikula, propagace mobility na odborných školách prostřednictvím příkladů dobré praxe. Partneri projektu tvoří střední odborné školy z Francie, Nizozemska, Španělska, Chorvatska a Slovinska, a Grandhotel Pupp jako zástupce zaměstnavatelů. V rámci projektu proběhlo začátkem listopadu ve Španělsku zahajovací setkání partnerů projektu. Zástupkyně NÚV se v říjnu zúčastnila semináře Evropské komise v Arménii, který byl zaměřen na transfer know-how v oblasti vzdělávání pro zemědělský sektor a proběhl v rámci programu Technical Assistance and Information Exchange (TAIEX).

Činnost Národního centra EUROPASS

Z hlediska celoevropské spolupráce v oblasti uznávání kvalifikací a transparentního popisu kompetencí mají klíčový význam úkoly, které v NÚV plní od roku 2005 Národní centrum Europass ČR. Provozuje webové stránky a pomáhá občanům v ČR získat dokumenty Europass. Pro veřejnost je otevřeno klientské centrum NCE ČR, kde mohou zájemci získat informace, vyplnit dokumenty Europassu a najít pomoc při jejich obstarávání. Poradenská činnost je zaměřena na individuální přístup ke každému klientovi. V rámci zlepšení informovanosti klientů byl třikrát ročně vydáván zpravodaj Europass a zároveň byl představen facebookový profil, který je stejně jako webové stránky www.europass.cz pravidelně aktualizován.

Základní dokument Europassu (Europass – životopis) poskytuje uživateli nejrozšířenější evropský formát strukturovaného životopisu. Jazykový pas (Europass – jazykový pas) je jeho doplňkem, podrobněji informuje o jazykových znalostech a dovednostech uživatele. Pracovníci NCE ČR v roce 2012 poskytli přímé poradenství různým skupinám uživatelů těchto dokumentů v rámci několika desítek seminářů, workshopů, přednášek a individuálních konzultací. V roce 2012 bylo 28 349 stažených CV a 51 267 on-line CV vyplněných českými občany. Dále pak 1 156 stažených a 914 on-line vyplněných jazykových pasů.

Do dalšího dokumentu (Europass – mobilita) se zaznamenává zahraniční studijní či odborná stáž a poskytuje uživateli doklad o znalostech a dovednostech získaných v zahraničí. Cílovou skupinou tohoto dokumentu jsou zejména účastníci vzdělávacích mobilit v rámci komunitárních programů Leonardo da Vinci, Erasmus a Comenius, ale také např. žáci zapojení do přeshraničních výměn či zaměstnanci státních i soukromých organizací vysílání na odborné stáže mezinárodního typu. V roce 2012 bylo vydáno 3 060 dokumentů Europass – mobilita. Nejčastěji čeští občané jezdili na stáž do Německa (29 %), Velké Británie (19 %), na Slovensko (10 %), do Itálie (9 %) a Estonska (5 %).

Poslední z dokumentů Europassu (Europass – dodatek k osvědčení) obsahuje výčet znalostí, dovedností a kompetencí typických pro absolventa konkrétního oboru středního vzdělání a zařazuje úroveň tohoto oboru do mezinárodní klasifikace. Pomáhá tak při uznávání kvalifikací na zahraničních trzích práce a vzdělávání. V roce 2012 se podařilo zvýšit počet škol spolupracujících na vydávání těchto dokumentů a tím došlo i k meziročnímu nárůstu držitelů dokumentu mezi absolventy středního vzdělání. Ve školním roce 2011/2012 byl vystaven dodatek k osvědčení 62 104 studentům (94 % cizojazyčných verzí bylo vyžádáno v angličtině, zbytek v němčině a francouzštině).

Činnost Koordinačního centra EQF

Hlavním cílem činnosti Koordinačního centra EQF (KC EQF) je přispět k naplnění požadavků, které jsou pro evropské státy formulovány ve schváleném doporučení EP a Rady o zavedení EQF. Náplní činnosti proto byla především propagace Evropského rámce kvalifikací (EQF), potenciálních výhod vzniku národního kvalifikačního rámce (NKR) a jim společného principu výsledků učení. K tomu byly vytvořeny dvě informační brožury, které byly distribuovány na seminářích a rozeslány školám a dalším zainteresovaným stranám. O podstatě kvalifikačních rámců a jejich zavádění v ostatních evropských zemích byli informováni členové oborových skupin a regionálních konzultačních center na svých výročních setkáních. O potřebnosti českého komplexního rámce kvalifikací byly uspořádány dva diskusní semináře pro odborníky a rozhodující činitele.

Mezi další aktivity KC EQF patřily nově uspořádané internetové stránky KC EQF, informační články v odborném tisku a pilotní verze databáze umožňující napojení kvalifikací zveřejněných v NSK na portál EQF. Mezinárodní výměna zkušeností probíhala jak na jednáních Poradní skupiny EQF v Bruselu a setkáních zástupců koordinačních center ostatních zemí (National Coordination Points – NCPs), tak na setkáních odborníků – tzv. Peer Learning Activities, z nichž jedno s tématem kvalifikací na úrovních 1–3 EQF bylo organizováno českým KC EQF a proběhlo v Praze. Dále se zástupci NÚV účastnili konference k závěrům projektů EQF v Mnichově, konference k DQR (německý kvalifikační rámec) v Berlíně, společného semináře evropských nástrojů (EQF, ECVET, EQAVET, ECTS) v Paříži a a konečně semináře NCP (národních koordinačních center EQF) a zástupců QF EHEA (kvalifikační rámec pro evropský prostor pro vysokoškolské vzdělávání) v belgickém Mechelenu.

Koordinační centrum pro ECVET, EQAVET

V dubnu 2012 MŠMT schválilo materiál Návrh způsobu zavádění ECVET v České republice. Podle schváleného návrhu bude zavádění ECVET spojeno s podporou dostupnosti kvalifikací. Pro počáteční vzdělávání bude potenciál ECVET využit k zatraktivnění odborného vzdělávání, zejména technického zaměření, a k podpoře jeho kvality. Hlavním prostředkem bude podpora učebních mobilit žáků, a to nejen mezinárodních, ale i vnitrostátních, které mohou mít podobu praktického vyučování žáků středních škol ve firmách. V dalším vzdělávání a v oblasti uznávání výsledků učení směřuje schválený návrh k propojení existujícího a (prostřednictvím NSK) dotvářeného kvalifikačního systému s ECVET. To má přinést přidanou hodnotu zejména díky využívání kreditů pro rozšíření možnosti postupného získávání kvalifikací a pro potřeby uznávání výsledků učení dosažených v České republice i v zahraničí.

Na základě rozhodnutí MŠMT bylo ustaveno Koordinační centrum pro ECVET, které má tři součásti:

- **Odborná skupina pro ECVET** – skupina odborníků, kteří zastupují školy a jejich asociace, významné podniky, organizace zaměstnavatelů a zaměstnanců s celostátní působností, ministerstva, školské orgány v krajích,
- **Pracovní skupina NÚV** – skupina pracovníků NÚV zapojených do řešení úkolů souvisejících s přípravou podmínek pro zavádění ECVET v domácím i v mezinárodním prostředí,
- **Národní tým expertů ECVET** – skupina odborníků, kteří v souvislosti s ECVET pracují v domácím i v mezinárodním prostředí a jejich činnost je podporována schváleným grantem Evropské komise.

NÚV se od května 2012 podílí na realizaci projektu ECVET Experts (Národní týmy expertů ECVET, 2012-2013), jehož hlavním řešitelem je **Národní agentura pro evropské vzdělávací programy**. V rámci realizace proběhlo jednání „Skupiny uživatelů ECVET“ v Bruselu, Výroční fórum „Evropské sítě ECVET“ taktéž v Bruselu a mezinárodní seminář k ECVET v Římě. I nadále se NÚV ve spolupráci s Českou školní inspekci (ČŠI) podílí na zavádění principů EQAVET při zajišťování kvality v odborném vzdělávání. Obě instituce mají své zástupce v tzv. Národním referenčním bodu, který funguje jako spojovací článek mezi ČR a Evropou. Společně se účastníme konferencí, seminářů a jednání pracovních skupin souvisejících s EQAVET. Jednou ročně pořádáme setkání pro Národní síť pro zajišťování kvality v odborném vzdělávání, inspektory ČŠI a další zájemce o téma. V roce 2012 toto setkání proběhlo 15. 2. 2012 na půdě ČŠI. Dále Národní referenční bod zprostředkovává české překlady vybraných evropských dokumentů souvisejících s tématem kvality. V neposlední řadě sledujeme situaci v České republice a podáváme o ní zprávy relevantním evropským institucím (EK, CEDEFOP atd.).

Síť TTnet

Síť TTnet sdružuje vzdělavatele učitelů odborných předmětů, odborného výcviku a praxe, instruktorů a lektorů dalšího odborného vzdělávání. Byla založena v roce 2005 a pokračovala ve své činnosti i v roce 2012. TTnet ČR byl součástí evropské sítě TTnet, která byla koordinována CEDEFOP. Aktivity této sítě byly v polovině roku 2011 přeneseny na Thematic working group on VET trainers Evropské komise. Zástupkyně TTnetu se zúčastnila jednání pracovní skupiny Evropské komise i peer learning aktivity organizované EK. Výstupy z těchto jednání byly šířeny mezi odborníky podílejícími se na přípravném i dalším vzdělávání učitelů odborných předmětů, odborného výcviku, praxe a lektorů dalšího vzdělávání.

V rámci činnosti sítě byla realizována setkání expertní skupiny TTnet ČR, rozvíjela se spolupráce s Českou pedagogickou společností, síť TTnet udržovala korespondenci i s obdobnými sítěmi v zemích EU, popř. s řešiteli projektů, které se týkají oblasti přípravného či dalšího vzdělávání. V roce 2012 byly realizovány dva workshopy sítě TTnet, které byly zaměřeny na specifika pozic vzdělavatelů v oblasti odborného vzdělávání, legislativní předpoklady, hlavní trendy v pohledu na roli lektora ve vzdělávání, společná vodítka pro definování profilu absolventa v souladu s cíli vzdělávací politiky a podmínky, které jsou nezbytné pro odpovídající přípravu studentů učitelství. Jednání se zúčastnili spolupracující pedagogové z vysokých škol zabývajících se přípravou učitelů odborných předmětů, ředitelé a zástupci ředitelů SOŠ a SOU, učitelé odborných předmětů a odborného výcviku, zástupci vzdělávacích organizací a samozřejmě samotných lektorů. V roce 2012 pokračovala správa a průběžná aktualizace webových stránek projektu i databáze didaktik užívaných v odborném vzdělávání.

Mezinárodní návštěvy v NÚV

V roce 2012 NÚV na žádost mezinárodních partnerů zorganizoval semináře pro zástupce zahraničních ministerstev školství, poskytovatelů středního odborného vzdělávání a studenty ze zahraničí a na nich byl účastníkům představen český vzdělávací systém, činnost a hlavní aktivity Národního ústavu pro vzdělávání a v neposlední řadě způsob, jakým jsou v ČR implementovány evropské nástroje na podporu mobility, jako jsou Europass, ECVET, EQF a EQAVET. Kromě těchto témat byly semináře přizpůsobeny na míru specifickým zájmům jednotlivých návštěv.

Celkem NÚV přivítal ve svých prostorech šest mezinárodních návštěv:

Litva – Ministerstvo školství (11. 1. 2012); Německo – žáci a učitelé střední odborné školy (22. 8. 2012); Maďarsko – učitelé středních škol a zástupci ministerstva školství (21. 9. 2012); Jihoafrická republika – poskytovatel odborného vzdělávání (11. – 12. 10. 2012); Uzbekistán – vysokoškolské učitelé a zástupci ministerstva školství (23. 10. 2012); Jihoafrická republika – zástupci vládního výboru pro vzdělávání (25. 10. 2012).

Informační a jiné aktivity

Vydávání periodik

– Zpravodaj Odborné vzdělávání v zahraničí

Zpravodaj Odborné vzdělávání v zahraničí přináší jednou měsíčně překlady vybraných článků s cílem zajistit průběžné informace o rozvoji odborného vzdělávání a celoživotního učení v zahraničí a zpřístupnit je odborníkům a ostatním zájemcům v ČR. Sleduje zahraniční odborná periodika a internetové zdroje zabývající se problematikou odborného vzdělávání a celoživotního učení. Všechna plánovaná čísla zpravodaje Odborné vzdělávání v zahraničí byla připravena a vydána, vždy 20. den daného měsíce. Již od č. 3/2010 je zpravodaj distribuován pouze elektronicky, v tištěné podobě je k dispozici vybraným zaměstnancům NÚV, v knihovnách s povinným výtiskem a v Národním pedagogickém muzeu a knihovně J. A. Komenského.

– Informační bulletin Vzdělávání

Čtvrtletně vydávaný bulletin Vzdělávání navazuje na čtvrtletník Odborné vzdělávání. Graficky i obsahově se uplatnila nová koncepce, podle níž se bulletin věnuje nejen činnosti ústavu, ale také aktuálním tématům v odborném vzdělávání, zachycuje situaci v krajích i názory pedagogů a odborných pracovníků zodpovědných institucí. V roce 2012 byla v rámci tohoto periodika věnována pozornost čtenářské gramotnosti v odborných školách, profilovým maturitám i polemice kolem učebních oborů. Bulletin je distribuován organizacím v oblasti vzdělávání a středním odborným školám.

– Časopis Rozhledy

V roce 2012 byl vydáván již 88. ročník časopisu Rozhledy, který slouží jako učební a tréninková pomůcka pro předmět písemná a elektronická komunikace, pro státní zkoušky a pro soutěže v grafických disciplínách. Funkce časopisu doplňují webové stránky, na nichž dává Státní těsnopisný ústav svým odběratelům k dispozici podkladové i vzorově řešené soubory ke všem uveřejněným zadáním. Časopis vychází desetkrát ročně plus dvě speciální čísla.

Vydávání publikací

V roce 2012 vydal NÚV 53 publikací, které byly buď vytištěny v rozmnožovně či v profesionální tiskárně, nebo byly vydány elektronicky, případně oběma způsoby. Publikace prošly jazykovou, redakční a předtiskovou úpravou. Část publikací vznikla v rámci projektů, na které přispíval ESF.

- Sborník příspěvků ze závěrečné konference projektu Kurikulum S : konané 22. listopadu 2011 v Praze / Taťána Vencovská a kol., 2012. 59 s. ISBN 978-80-87063-54-5
- Závěrečná zkouška podle jednotného zadání ve škole : školní rok 2011/2012 / Romana Jezberová. 2012. 25 s. ISBN 978-80-87063-71-2
- Průřezová témata ve výuce žáků odborných škol. 1. díl, Občan v demokratické společnosti, Informační a komunikační technologie / Zdeňka Szebestová a kol., 2012. 88 s. ISBN 978-80-87063-39-2
- Průřezová témata ve výuce žáků odborných škol. 2. díl, Člověk a životní prostředí. Člověk a svět práce / Zdeňka Szebestová a kol., 2012. 96 s. ISBN 978-80-87063-39-2
- Vzdělávání žáků se zdravotním postižením ve středních školách / Jana Kratochvílová a kol., 2012. 72 s. ISBN 978-80-87063-55-2
- Sociální partnerství očima zaměstnavatelů : sborník příkladů dobré praxe : spolupráce sociálních partnerů a středních odborných škol / Lenka Chvátalová a kol., 2012. 56 s. ISBN 978-80-87063-81-1
- Koncepce nové závěrečné zkoušky v oborech středního vzdělání s výučním listem / Romana Jezberová a kol., 2012. 42 s. ISBN 978-80-87063-83-5
- Kvalita pro učňovské školství: nová závěrečná zkouška 2009/2012 / Dana Kočková a kol., 2012. 74 s. ISBN 978-80-87063-85-9
- Kuchařka marketingu pro vzdělávací instituce : metodika uplatnění marketingu v institucích DV., 2012. 102 s. ISBN 978-80-87063-77-4
- Modulární projektování školních vzdělávacích programů v odborném vzdělávání : příručka pro SOŠ a SOU k tvorbě ŠVP a vzdělávacích modulů ECVET / editorka Jana Kašparová., 2012. 62 s. ISBN 978-80-87063-92-7
- Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2011 / Jeny Burdová, Gabriela Doležalová, Daniela Chamoutová, Michaela Kleňhová, Pavla Skácelová, Jana Trhlíková, Helena Úlovcová, Jiří Vojtěch; uspoř. Robert Sukup., 2012. 99 s. ISBN 978-80-87063-93-4
- Zkouška z českého jazyka pro trvalý pobyt v ČR : Modelová verze. 2. vyd., 2012. 22 s. ISBN 978-80-87652-56-5
- Profilová maturitní zkouška v odborných školách : příručka pro učitele středních odborných škol / Jana Kašparová, Taťána Vencovská., 2012. 48 s. ISBN 978-80-87063-95-8

- Jednotky výsledků učení a vzdělávací moduly na podporu mobility v rámci ECVET / Jana Kašparová., 2012. 32 s. ISBN 978-80-87652-55-8
- Analýza práce a potřeb poradců v oblasti kariérového poradenství Úřadu práce ČR / Petra Drahoňovská a Ivana Eliášková., 2012. 38 s.
- CLIL ve výuce : jak zapojit cizí jazyky do vyučování / Tereza Šmídová, Lenka Tejkalová, Naděžda Vojtková., 2012. 64 s. ISBN 978-80-87652-57-2
- Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SOU / zpracovala Jana Kašparová a kol. 1., uprav. vyd., 2012. 120 s. ISBN 978-80-87652-05-3
- Jak žáci základních a středních škol vybírají svou další vzdělávací nebo pracovní kariéru : analýza výsledků dotazníkového šetření žáků základních a středních škol / Pavlína Šťastnová, Petra Drahoňovská., 2012. 40 s.
- Vybraná témata vychovatelské praxe : inspirace pro vychovatele v zařízeních ústavní a ochranné výchovy / editoři Helena Pacnerová, Adéla Zelenda Kupcová ; autoři Jan Žufníček ... [et al.]. Vyd. 1., 2012. 136 s. ISBN 978-80-87652-59-6 (brož.)
- Přispívají měnící se požadavky na kvalifikaci vzdělavatelů v odborném vzdělávání ke zvýšení kvality tohoto vzdělávání? : 12. setkání členů partnerské sítě TTnet ČR : konference se konala 18. – 19. dubna 2012 v Kostelci nad Černými lesy / editorka: Hana Čiháková., 2012. 22 s. ISBN 978-80-87652-62-6
- Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2012 / Jeny Burdová, Daniela Chamoutová., 2012. 44 s.
- Rozhodování žáků základních a středních škol o dalším studiu a práci v pohledu žáků i jejich rodičů : analýza vlivů sociálního okolí a využívání informačních zdrojů na základě dotazníkového šetření / Petr Hladý a Petra Drahoňovská., 2012. 44 s.
- Národní přiřazovací zpráva ČR – shrnutí : informace o procesu přiřazování úrovní českých kvalifikací k Evropskému rámci kvalifikací (EQF) / Milada Stalker a kol., 2012. 20 s. ISBN 978-80-87652-60-2
- Předčasné odchody ze vzdělávání na středních školách : kvalitativní analýza rozhovorů s experty a příklady dobrých praxí / Jana Trhlíková., 2012. 40 s.
- Kvalifikační potřeby trhu práce : Analýzy proměn trhu práce v ČR a EU, jejich trendy a faktory a projekce vývoje kvalifikačních potřeb pracovního trhu / Martin Lepič a Jan Koucký., 2012. 78 s.
- Čeština pro cizince : připravte se s námi na zkoušku z českého jazyka pro trvalý pobyt v ČR / Jitka Cvejnová, Petra Honzáková, Dana Hůlková Nývltová, Pavla Málková. 2. vyd., 2012. 140 s. + 2 CD. ISBN 978-80-87652-90-9

- Autoevaluace v praxi českých škol / Jana Poláchová Vašátková a kol. 1. vyd., 2012. 235 s. ISBN 978-80-86856-91-9
- Autoevaluace z externího pohledu / Martin Chvál, Stanislav Michek, Erika Mechlová., 2012. 70 s. ISBN 978-80-86856-92-6
- Poradenství v oblasti autoevaluace / Jana Štybnarová a kol. 1. vyd., 2012. 122 s. ISBN 978-80-86856-87-2
- Školy na cestě ke kvalitě: systém podpory autoevaluace škol v ČR / Martin Chvál a kol., 2012. 252 s. ISBN 978-80-86856-90-2
- Metodika naplňování Národní soustavy kvalifikací : zpracováno v projektu NSK 2. 2. přeprac. a dopl. vyd., 2012. 87 s.
- Analýza dokumentace školy : katalog kvantitativních indikátorů / Petr Bannert., 2012. 32 s. ISBN 978-80-87652-08-4
- Rámec profesních kvalit učitele : hodnoticí a sebehodnoticí arch / Anna Tomková a kol., 2012. 38 s. ISBN 978-80-87063-64-4
- Anketa pro žáky : anketa škole na míru / Tomáš Kohoutek a Jan Mareš., 2012. 19 s., příl. ISBN 978-80-87652-94-7
- Metody a formy výuky : hospitační arch / Vojtěch Žák., 2012. 27 s. ISBN 978-80-87063-61-3
- Profesní portfolio učitele : soubor metod k hodnocení a sebehodnocení / Jiří Trunda., 2012. 19 s. ISBN 978-80-87063-62-0
- Anketa pro učitele : anketa škole na míru / Tomáš Kohoutek a Jan Mareš., 2012. 25 s., příl. ISBN 978-80-87063-73-6
- Klima školy : soubor dotazníků pro učitele, žáky a rodiče / Helena Grecmanová, Miroslav Dopita, Jana Poláchová Vašátková, Jitka Skopalová., 2012. 27 s., 13 s. příl. ISBN 978-80-87063-80-4
- Klima školní třídy : dotazník pro žáky / Jiří Mareš a Stanislav Ježek., 2012. 39 s. ISBN 978-80-87063-79-8
- Klima učitelského sboru : dotazník pro učitele / Petr Urbánek a Martin Chvál., 2012. 39 s. ISBN 978-80-87063-59-0
- Společenství prvního stupně : dotazník pro žáky formou počítačové hry / Denisa Denglerová., 2012. 47 s. ISBN 978-80-87063-78-1
- Přípravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání : dotazník pro učitele / Josef Lukas., 2012. 19 s. ISBN 978-80-87063-82-8

- Předcházení problémům v chování žáků: dotazník pro žáky/ Věra Vojtová a Petr Fučík., 2012. 35 s. ISBN 978-80-87063-66-8
- Poradenská role školy : posuzovací arch / Bohumíra Lazarová a Petra Novotná., 2012. 46 s. ISBN 978-80-87063-69-9
- Mapování cílů kurikula : posuzovací arch / Dušan Klapko., 2012. 39 s. ISBN 978-80-87652-07-7
- Zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků : posuzovací arch / Jana Straková a Petr Suchomel., 2012. 22 s. ISBN 978-80-87063-60-6
- ICT v životě školy – Profil školy21 : metodický průvodce / Bořivoj Brdička, Ondřej Neumajer a Daniela Růžicková., 2012. 35 s. ISBN 978-80-87063-65-1
- Internetová prezentace školy : posuzovací arch / Josef Lukas a Jan Mareš., 2012. 27 s. ISBN 978-80-87063-58-3
- Zpětná vazba absolventů a firem : dotazník pro absolventy a metoda rozhovoru pro zástupce spolupracujících firem / Jana Poláchová Vašátková, Vladislava Závorská, Pavlína Valouchová a Michaela Prášilová., 2012. 39 s. ISBN 978-80-87652-97-8
- Vliv socioekonomického vývoje společnosti na pojetí kvality školy v ČR / Karel Rýdl., 2012. 119 s. ISBN 978-80-87063-76-7
- Autoevaluace školy v zahraničí : pohled do evaluačních systémů ve vybraných zemích / Daniela Vrabcová, Lucie Procházková a Karel Rýdl (eds.), 2012. 367 s. ISBN 978-80-87063-75-0
- Klima školy : soubor dotazníků pro učitele, žáky a rodiče : 1. revidovaná verze / Jan Mareš, Stanislav Ježek, Helena Grecmanová, Miroslav Dopita., 2012. 43 s. ISBN 978-80-87652-88-6
- Výuka v odborném výcviku : hospitační arch / Petr Mach, Emil Kříž, Miroslava Miklošiková., 2012. 19 s. ISBN 978-80-87063-63-7

Knihovnické služby

V roce 2012 se pokračovalo po sloučení elektronických katalogů knihoven všech tří ústavů ve slučování knihovních fondů původních divizí NÚOV a VÚP, pouze knihovní fond detašovaného pracoviště bývalého IPPP zůstal umístěn odděleně. Průběžně probíhal nákup nového fondu a jeho katalogizace, půjčovní a rešeršní činnost i meziknihovní spolupráce. Kromě toho byla prováděna i elektronická rekatalogizace staršího fondu a dokumentační zpracování článků z časopisů zaměřených na odborné vzdělávání pro celostátní databázi.

Na základě monitoringu firmy Newton Media byl každý den pro zaměstnance připraven přehled článků z oblasti školství a byla doplňována databáze článků o činnosti všech částí ústavu. V IPPP byl dále budován knihovní fond s důrazem na literaturu o poradenství, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, o prevenci a náhradní rodinné výchově. Významnou součástí knihovního fondu IPPP jsou i diagnostické nástroje. Probíhalo zapůjčování diagnostických nástrojů školským poradenským zařízením a školám a také zapůjčování výzkumných zpráv z projektů realizovaných v IPPP ČR.

Komunikace s veřejností

V roce 2012 vydal Národní ústav pro vzdělávání 19 tiskových zpráv o kmenové činnosti i běžících projektech. V médiích bylo zveřejněno celkem 591 zpráv, z toho 57 zpráv, článků a relací věnujících se NÚV. Nejčastěji informovala média zaměřená na oblast vzdělávání jako jsou Učitelské noviny, Řízení školy či server Česká škola. Z celostátních deníků publikovaly nejvíce zpráv Lidové noviny, Mladá fronta Dnes a Právo. Velmi často se tématům, kterými se zabývá NÚV, a jeho projektům věnovaly regionální deníky, soustavně o nich informoval také Český rozhlas a Česká televize.

Média se nejvíc zajímala o uplatnění absolventů na trhu práce – již tradičně vyšlo ve spolupráci s oddělením analýz kvalifikačních potřeb trhu práce několik speciálních příloh celostátních deníků, které byly na toto téma přímo zaměřeny. Velmi často jsme se v médiích mohli také setkat s články seznamujícími s projekty NSK2 (162 zpráv), NZZ a NZZ2 (59), Europass (28) a VIP II (24). Skloňován byl také poměrně často Metodický portál – RVP.CZ (22) a Centrum fiktivních firem (20). Stranou ale nezůstala ani taková témata jako je Státní těsnopisný ústav.

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2012 – NÁRODNÍ ÚSTAV PRO VZDĚLÁVÁNÍ

Grafika a sazba: Jan Velický

Redigovala: Alžběta Polzová

V roce 2013 vydal Národní ústav odborného vzdělávání,

Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10

